

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrť leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 79.

Maribor, dne 7. julija 1911.

Letnik III.

Korak k cilju.

Eppur' si muove. In vendar gre naprej, počasi sicer, a sigurno in po začrtani poti.

Večkrat smo imeli že priliko, da smo izrekli našim poslancem priznanje za njihovo vstrajno in dosledno delo na našem narodno-političnem polju. In to po vsej pravici. Se ni dolgo let, ko smo bili Slovenci in Jugoslovani splohi v naši državi quantite negligible. Nihče nas ni poznal, nihče se ni za nas zmešnil in pohlevno smo pobirali drobtinice, ki so padale iz bogato obloženih miz drugih narodov. V nas je bila hlapčevska narava tako razvita, da nismo čutili sramote, ki nas je tlačila radi naše nemožatosti. Se le ko je vzela vodstvo slovenskega ljudstva v roke naša katoliško-narodna stranka, je zaplulo novo in mlado in sveže življenje v naših narodno-programatičnih bojih. Ne trdimo sicer, da ni črpalo to novo življenje svoje sile in moči iz širokih mas ljudstva, ki so bile še nedolgo tega brezpravne, a se jih je začelo s časom pritegovati k ustavnemu življenju, pribiti smo hoteli samo suho dejstvo.

In če bi v zadnjih štirih letih naši poslanci ne bi bili dosegli prav ničesar, to pa mora vsakdo priznati, da so priborili slovenskemu imenu glas in slovenskemu narodu veljavo. In za to bi že zaslužili trajen in hvaležen spomin v naši zgodovini.

Prej se je vedno govorilo samo o Čehih in pa o Nemcih. Narodnostni sporazum med tema dvema narodoma se je zdel že od nekdaj za prospeh države neobhodno potreben. O kakem narodnostnem sporazumu na jugu ni nihče hotel nič slišati. Še le poslanec V. L. S. se je po težkih bojih posrečilo napraviti v tem ozru preobrat in ustvariti za jugoslovansko vprašanje ugodno razpoloženje. Bilo je treba premišljenega dela in močnatih nastopov, da se je obrnilo pozornost države na jug ter se je prepričalo merodajne faktorje, da je bodočnost Avstrije na jugu, kjer bo tudi treba urediti narodnostne razmere, brez česar je miren razvoj nemogoč. In sedaj, hvala Bogu, smo že tako daleč, da se Jugoslovane priznava v nemško-nacionalnih krogih ter se vspešno govori o nemško-českem in slovensko-nemškem sporazumu. To je zasluga naših poslancev, ki je neprecenljive vrednosti, in da je ta preobrat v mišljenju nemškega nacionalizma faktičen, nam jasno dokazuje apel na

nemško-nacionalne poslance, ki ga prinaša „Tagespost“ od danes dne 7. t. m. na uvodnem mestu. Graška „Tagespost“ piše:

„Politični položaj se pa ni izpremenil samo vsled volitev, temveč tudi vsled posledic, ki se izvajajo iz volitev. Ne samo kabinetni šef Bienenrth je izginil iz parlamentarnega površja, z njim je padel tudi dober del dosedanjega sistema in nova smer, ki bi naj bila pod baronom Gautschem veljavna, mora meriti na to, da se pomnoži večina s Čehi ali z Jugoslovani, ali pa tudi z obojnimi in to vsled tega, da se reši velike naloge, ki čakajo parlament z brambno in davčno reformo. Pot k tej novi koaliciji, od katere je odvisna tudi oblika novega kabineta, je trenutno zaprta z dvema mogočnima ovirama. Na severu s češko-nemško, na jugu s slovensko-nemško spravo. Brez rešitve enega ali drugega vprašanja je zaželjena večina nemogoča.“

Vzgoja mladine.

Friburg, 4. julija.

Pred kratkim sem dobil v roke brošuro: „Der Mädchenschutz und Mädchenhandel. Für Mütter, Väter, Seelsorger, Erzieher, Dienstherrschaften u. für gefährdete reife Mädchen. Von einem Priester. Donauwörth, 1911. Druck und Verlag der Buchhandlung Ludwig Auer.“ Obsega 87. strani, stane 75 C. Prečital sem jo z velikim zanimanjem in jo imenujem „zlato knjižico.“ Knjižica take vsebine je že bila davno potrebna, sosebno sedaj, v času nenravnosti in nasladnosti, ko išče pretežna večina modernega človeštva sreče in vživanja le v mesenosti, ko riže v materialnem kot krt v zemlji, v tem času, pravim, ko je tem modernim pohotnejšem neka vrsta ljudi samo zato na svetu, da jim služijo kot sredstvo v meseno vživanje, recimo odkrito, ko najlepše cvete kupčija s človeškim mesom.

Kdor le površno pregleda par večjih časnikov, se lahko prepriča o tej žalostni resnici; ne mine že skoraj dneva ali vsaj tedna, ko bi policija ne zasledila kakšne bande s svojimi žrtvami. Kako pa se naj prepriča ali vsaj omeji takšno frivolidno počenje? Ali ne s temeljitim podukom o nevarnostih sedanjega časa? Da! Tako je! Zato so poklicani v prvi vrsti

starši, učitelji vzgoje, duhovni pastirji privatno kakor tudi v spovednici. Torej pred vsem je potrebno, da človek nevarnosti pozna.

V tem smislu pravi tudi avtor te knjižice v uvodu: „Ako se hočeš obvarovati pred nevarnostmi, jih moraš pred vsem poznati. Česar človek ne pozna, tega se tudi ne boji.“ To je popolnoma resnično. Veliko vlogo igra dobra, pametna vzgoja mladine, ki obstoji tudi v tem, da se tudi že mlajšina opozori o pravem času na nevarnosti sedanjega časa; da potem, ko stopijo v življenje, niso tuji, temveč da poznajo nevarnosti, katere jim pretijo.

Pred nekaj leti sem bral v brošuri: „Steht die katholische Belletristik auf der Höhe der Zeit? Eine literarische Gewissensfrage von Veremundus“, sledeče: „Unsere Jugend muss heute apologetisch erzogen werden; sie muss die Gefahren kennen, die ihrer im Leben warten und ihr Wille muss frühzeitig gestärkt werden, denselben zu begegnen. Es ist ein sehr gefährliches Beginnen, einen jungen Mann heute in frommer Einfalt in das Leben hinauszuschicken. Er mag noch so gut erzogen worden sein, er ist damit nicht geschützt vor dem Fall, wenn er die Klippen nicht kennt, daran er straucheln kann.“

Te navedene besede podpisem sine restrictione kakor tudi vsak pameten človek-pedagog. Torej še enkrat: ako se hočeš obvarovati pred temi ali onimi nevarnostmi, jih moraš pred vsem poznati. V takozvanih penzionatih se mora posebno gledati tudi nato, da je vzgoja v vsakem oziru popolna in pa vsestranska, to je, da se opozori na nevarnosti, seveda vse to zelo pametno in previdno.

V prej citirani brošuri pravi pisatelj nadalje: „Ich kenne eine beträchtliche Anzahl geradezu prüder erzogener Menschenkinder, die kaum der Haft des ihre sittliche Lebensausbildung leitenden Institutes entlassen, dem ersten Ansturm des Lebens zum Opfer fielen.“

In zakaj? Odgovor je lahek.

Brošura „Mädchenschutz und Mädchenhandel“ obsega, kakor že kaže naslov, dva dela in ima namen opozoriti mlada dekleta na nevarnosti sedanjega časa. Pisatelj govori v prvem delu, česar se morajo dekleta prav posebno varovati, da ne bodo zašle v tako nevarnost. Velika napaka je, da danes vse kaj rado drvi v mesto in doma na deželi pa ne mara že

vzdih, in grof je takoj čutil, da je žila ji začela hitreje biti.

„Moja rodna zemlja bi vam ne dopadla —“

„Z vami bi šel, Marcelina, v afriške puščave, in sredi med rjovečimi Levi pripravil bi vam in sebi ubogo kočico.“

„Bi nikdar svoje očetnjave Marcelini ne očitali?“ vprašala je po trenutku mladega grofa, dvignila glavo, popravila si na čelu lase in pogledala na mladeniča z očmi, ki bi mogle raztajiti led; a na licih, katere je južno solnce pobarvalo s svojim zapeljivim duhom, bil je videti izraz tesnobe in strahu; v očeh, temnih in črnih, kakor polnoč, zasvetil je žar, bolj žareč, kakor ogenj, ki se v noči pokaže nad hišnim krovom, ki pol neba krvavo ožari s svojim plamenom.

Takim žarom se mladi grof še ni naučil ustavljati. Bilo mu je ravno tako, kakor mladeniču v pravljici, ki je zašel v vrt, v katerem je cvetelo polno neznanih cvetk, omamujočih z razkošnim vonjem. Vsedel se je v travo, glavo si uprl v palmo, a cvetlice vse so se mu klanjale, širje in širje odpirale svoje kelihe, pozdravljale ga s svojim dihom in ga zazibale s svojim dihom. A ko so ga zazibale, vstopila je nagloma v vrt krasna deklica; cvetlice so še nižje naginile svoje glave, še širje odpirale svoje kelihe in izvojevale dvojni vonj. Deklica, šetajoča se med temi cvetkami, zletela je, zapazivši mladeniča v spanju, k njemu . . .

„Pojdeš, dragi moj? Valovi Donave te pozdravijo; privadiš se jim, da se boš težko odvadil njene šumenju. Ko zapoje slavček v logu, nedaleč od naših oken, zdi se mi, kakor bi slišala cigansko godbo, melodije ganljive, tihe, a zopet divje kakor grom, ko se na nebu bliska, v oblakih buči, a zemlja se trese, kakor bi zahtevala svojo žrtev. Tako mi je pri srcu, ljubček, a tebi bo ravno tako“, je zašepetala, sklonila se k njemu, in mlademu grofu je vrelo po glavi, kakor bi mu bil nekdo vžgal nevidljiv ogenj.

„Sestra, sestra! Ne čudil bi se, ko bi se ne bila rodila v Sekvanu. Pozdravljam Vas, gospod poroč-

PODLISTEK.

Zapeljali so ga.

(Iz češčine.)
(Dalje.)

Pri gospodu ritmojstru se je danes popoldne sešla prav vesela družba.

Gospod major je tudi prikljusal na svojem belcu iz Tejnice.

Že nekaj časa sem so imeli pri ritmojstru dan za dnevom gostije. Od celega polka shajali so se pri njem častniki in pustili tam, ako bi bilo treba, celo mesečno plačo v enem dnevu.

A za to jim ni bilo nič žal, ker ritmojster je imel pri sebi sestro Marcelino in njene črne oči, črne kakor noč in žgoče kakor solnce, pričarale so vsakega k njej, ki se je v njo zagledal.

In častniki so se na deželi dolgočasili. Bili so to galantni gospodje, rekli sem že, sami grofje in pa knezi. Baronov je bilo že malo med njimi; in brez „všnjeve“ krvi ni bil nobeden, prav nobeden. Pri ritmojstru utekali so dnevi kakor ure, in ure kakor minute.

A Marcelina je sedela danes sama v sobi, ki je bila ljubko upravljena.

Pričakovala je nekoga in nepokojno vsaki trenutek pogledovala na državno cesto. Oko marsikaterega gosta pa je tožilo po žgočem blešku njenih črnih oči in po nasmevu ružičastih ust.

Na enkrat zadonela je podkev pred vratmi. Nagloma skočila je raz divana, na kojem je počivala, in stopila k oknu. V njenih očeh se je nekako čudno zasvetilo, ustnice je preletel smeh, nenavaden smeh, tak kakor je, ako se smejemo kaki gluposti.

Zbežala je v predvežo, a komaj je zapazila novega gosta, zasmejala se je, kakor bi se hotela vtopiti v sladkem, opojujočem smehu.

„Tako pozno, gospod grof? Čakamo na vas že celi dve uri. Bala sem se za Vas“, je dejala in poda-

la častniku roko, katero je zagrabil, kakor zagrabi gladen človek kos kruha, jo poljubil, kakor poljublja pobožen kristjan svete ostanke.

A Marcelina mu roke ni odtegnila, pustila jo je v njegovi desnici, zrla na njega s svojimi zapeljivimi očmi, a ko je s svojim pogledom koga privabila k sebi, prodirala je z njimi globlje in globlje, bolj nego ulanska pika.

Mladi grof, gospod poročnik, si je mislil, da je neke si v kakem razkošnem gaju s kraljico vil sam i sam, da jej zre v nje žgoče oči, da čuti omamljajoči njen duh in tresel se je, kakor se trese mladi hrast, ko lahki veterci nagibajo njegov vrh in šepetajo listom, kako se imajo po svetu ljudje radi in kako o ljubezni skladajo celo pesni.

Nerad je šel grof za zapeljivo žensko in nerad se je vsedel poleg nje.

„Do smrti bi tako-le mogla biti, Marcelina. Bili vi hotela?“ zašepetal je poročnik in si dejal njeno roko na srce.

Sramežljivo je sklonila Marcelina glavo, zarudela je v obraz, a njeni dve kiti črnih las ste se nehote razpleli.

In grofu je bilo zopet, kakor mlademu hrastu, ko veter pihlja po njegovih vejah in šepeta zelenim listom, kakor ljubko je med ljudmi na svetu, ko se med njimi razvija ljubezen.

„Gospod grof, jaz ne morem sama odločevati. Vezana sem k bratu, in potem bi rada živela v svoji domovini. Privadila sem se že teh ravnin in po Donavi, ki se vali med njimi kakor kaka kraljica, mi je dolgočas tu na Češkem, po njenih valovih, pri katerih sem preživela toliko krasnih, nepozabnih dni, in kjer bi si tudi rada odpočila. Verujte mi, tuji kraj me čisto nič ne vleče k sebi.“

„Pojdem z vami, Marcelina; skupno bodeva ob večerih čolnarila po njenih valovih in krasni, nepozabni dnevi se bodo zopet vrnili.“

Baronici vzklik je iz dvigajočih se prs globok

skoraj nihče ostati, dasiravno ga dežela obvaruje še marsikatero nevarnost.

Nadalje razpravlja pisatelj o varstvu na potovanju in poda nekatera navodila za pot, in slednjič govori avtor o varstvu v tužni in tudi navede nekatera praktična navodila.

Drugi del te brošure obseva kupčijo z dekleti. Kar tukaj pove pisatelj in sicer v osmih poglavjih, je grozno, skoraj neverjetno, ako bi nas ne učilo tega vsakdanje življenje. Avtor se opira pri svojem razmišljanju na zanesljive podatke iz drugih časopisov in opozarja na vse mogoče zvijače, s katerimi lovijo ti človeški mesarji svoje nedolžne žrtve in jih peljejo v klavnice, iz katerih ni rešitve. Kdor se le nekoliko več vozi po svetu, doživi marsikaj na svojem potovanju, vidi marsikaj, kako se ti „gospodje“ dobrikajo, kako nežno se znajo obnašati in kako postrežljivi so, posebno v kupejih, na kolodvorih. Res, človeški razum je kaj perfidno iznajdljiv v svojih sredstvih, samo da doseže svoj namen, če tuč „nach oben kriechend, nach unten spuckend.“

Kdor je le nekoliko podočen v sveti veri, ki u-meva, kaj je človek in namen človeka tukaj in na o-nem svetu, da, kdor ni popolnoma moralno pokvarjen, se mu milo stori, ko bere poglavje, kakšna je u-soda takega nesrečnega dekleta, ki je prodano v ta-ko hišo. Že jedno besedo: telesni in moralni ruin je neizogiben v nekaterih letih.

Ne mislim bolj natanko pisati o tej brošuri; in tudi ni bil moj namen, pri priporočitvi te knjižice, pi-sati kake ocene, ne. Knjižico prav toplo priporočam zaradi prepotrebniš naukov, ki se tukaj podajajo na srce neizkušeni mladini. Razna dekliška društva bi ne smela biti brez nje.

Uverjen sem, da deklet, ki je natančno podoče-no o teh nevarnostih, ne bo tako lahko in iz lepa se dalo zapeljati od ljudi, razun ako sama hoče. Toda v tem oziru pa velja: volenti non fit iniuria.

P. H. K.

Črnagora mobilizira.

Neprestano ojačevanje turške armade v Alba-niji od strani turške vojne uprave je vzdramilo tudi Črnogoro, da je en del svojih čet mobiliziral. Dose-daj je mobilizirala podgoriško divizijo, torej tiste čete, ki so najbližje turško-albanskemu bojišču. Od te di-vizije je sedaj šest bataljonov v Podgorici sami, trije bataljoni v Spusu in štirje v Danilovgradu. Divizija je razdeljena v tri brigade po štiri do osem bataljo-nov. Vsak teh ima oddelek za strojne puške, eno gorsko baterijo, en pionijski vod in en brzojavni ode-lek. Mobilizirana divizija šteje približno 10.000 do 12.000 mož.

V slučaju vojske s Turčijo bi bilo mali Črni-gori na razpolago v celem 56.000 mož in to število popolnoma zadostuje, da prepreči invazijo turških čet v domače ozemlje. V tem slučaju bi se pa moralo ce-lo vstaško albansko ljudstvo šteti v dobro Črnigori. Turčija zamore postaviti trenutno komaj 100.000 mož proti Črnigori, ker vstaja v Yemenu, vznemirljiv po-ložaj v južni Albaniji, kakor tudi strahenje bolgar-ske in grške meje cepi bojne moči Turške in jo s tem

njenim sovražnikom nasproti slabši. Na vsak način bi v slučaju vojne s Črnogoro imela Turčija jako težko stališče. Turki bi imeli zaznamovati velike izgube in le z najhujšim naporom si bi priborili korak za ko-rakom, ker je črnogorska meja jako močno zavarova-na. Črnogora ima namreč jako veliko močnih straž-nic, stolpov, samostanov itd. Poseben pomen kot trd-njave imajo Nikšić, Spus in Podgorica. Prvi ima trd-njavo, ki ima štiri do šest metrov visoko in skoro dva metra debelo zidovje. Razun tega pa še 20 topov. In tudi omenjeni dve ostali ste zelo močno utrjeni.

Vsled tega, ker so šanse za Črnogoro jako u-godne, ji ni treba s skrbjo gledati v prihodnost. Saj pa tudi Črnogorci tega ne poznajo.

Zadnja poročila pravijo:

Črnagora je mobilizacijo podgoriške divizije od-ložila na negotov čas. Kakor petrogradski listi zatr-jujejo, se mora izvajati ta korak črnogorske vlade iz diplomatskega vpliva Rusije, ki je dala Črnigori ve-deti, da bi mobilizacija enega dela črnogorske arma-de lahko dala povod najbolj zamašnim homatijam. Črnagora počaka, kako se bodo končala pogajanja med Turčijo in vstaši.

O borzi na Ogrskem.

Ogrski finančni minister je bil, kakor smo že omenili, primoran, nastopiti proti nadšpekulaciji v Bu-dimpešti.

„Kapitalist“ piše k temu koraku:

„Ustanovitve, pomnoženje kapitala in druge fi-nancijske transakcije so bile v obostranski državni polovici ravno v zadnjih dveh letih izredno velike. Tako se je v tem času porabilo za nove ustanovitve na Ogrskem približno 260 milijonov kron. Nič manj-se niso bile svote, katere se je obrnilo v prid pomno-ženju kapitala že obstoječih podjetij. V preteklem le-tu se je na novih delnicah starejših bank in hranil-nic izdalo 184, v tekočem letu pa že 117 milijonov K, za pomnožitve delniške glavnice industrijskih zadrug se je v istem času porabilo približno 95 milijonov K, tako da se je v celoti ustvarilo za več kot 650 milio-nov kron novih ogrskih vrednosti.“

Ta številka označuje natančno prenapetost fi-nančnih moči na Ogrskem. Akoravno se lahko naro-bno-gospodarskemu razvoju Ogrske ravno vsled bo-gatih deželnih virov in radi inteligence njenih prebi-valcev gleda tako kakor prej z zaupanjem nasproti, se vendar mora na to jemati ozir, da bi to zaupanje vsled prevelike razsežnosti finančnih transakcij lahko trpelo škodo.

Borzni mogotci na Ogrskem so vedno grešili na pomoč svojih tujezemskih odjemalcev. Dandanes pa ima Avstrija malo razpoloživega kapitala za ino-zemstvo, razven tega ima pa skrbeti za prodajo last-nih vrednosti. Nemčija je v ravno istem položaju in kar tam preostane, se mora pridržati za razne pre-komerske namene.

Zveze s Francijo vsled budimpeštanskega poso-jila niso tako trdne, kakor mislijo na budimpeštanski borzi in si tudi želijo.

Cela špekulacija temelji torej na ogrskem de-narnem gospodarstvu samem in razumljivo je, ako je postalo ogrskemu finančnemu ministru tesno.

nja svoje staro rodbinsko ime, in da naj se odpove znaku svojih prednikov, kdo ve, ali bi se li ne bil uklonil.

Kolikorkrat je pogledal v oči svoje neveste, ni vedel, se li imenuje grof Kolovrat in da njegov rod spada v deželi k prvemu plemstvu, da je njegov rod izmed najstarejših; in ko so se njegove ustne dotak-nile njenih, bilo mu je vse uganjka, omamujoča u-ganjka.

Tako veselo, kakor danes, še ni bilo pri ritmoj-stru. Če se je kdo na cesti ustavil in poslušal, in če je do njegovih ušes prišel nebrzdani smeh, vzdihnil je, potegnil z roko čez nagrbano čelo in pogledal pro-ti nebu; a rekel ni besede, molčal je, kakor molče le stare stene, ki stoje že na štiri sto let.

Štiri sto let že bije na nje grom, štiri sto let jih optira dež, štiri sto let že klubujejo in se ne drobe in ne razdrobe. Molče, seveda molče. A vendar povedo s tem svojim molčanjem, da je težko vse preslišati, a še težje — se ne raztogotiti.

Takrat je bila po deželi še robota, in vojaki so bili pri teh v stanovanju, ki so imeli opravljati ro-boto. Pod začrnelimi stenami sedel je ulanec, star mož, siv, ravno tak, kakor Dragon, katerega so dan-es sem prignali. V roki je držal neko godalo z dve-ma strunama, in na to je igral in pri igri speval, ka-kor popevajo doma v Poljski, pri izviru Dnepra.

Bil je to dolgočasen, jednozvok spev, za jok, prav k pogrebu. A staremu ulancu so se v resnici solzile oči, ker so si Poljsko razdelili, kakor jastrebi, raztrgali jo na tri kose, in ji srce ugrabili, kakor v posmeh. O tem je popeval stari ulanec, in radi raz-kosane Poljske so mu lile solze.

Tu pri ritmojstru bili so vsi, izvzemši dva, Po-ljaki, sinovi poljskih vel-mož, a nobeden teh ni pomi-slil, da so jim rodno zemljo raztrgali, in kakor volko-vi vsak svoj kos pograbili v svoje dupline.

Bog že ve, zakaj ravno priprosto ljudstvo tako globoko občuti v svojem trpljenju in uboštvu osodo rodne svoje zemlje; Bog ve, čemu ima ravno gospo-da trdo srce kakor kamen; Bog ve, čemu jih je tako malo, ki bi rodni zemlji, ko prosí pomoči, podali svo-jo roko, ki bi mogli z njo čutiti.

Politični pregled.

Državni zbor.

Prva seja državnega zbora bo v ponedeljek dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldne. Gosposka zbornica pa ima svojo prvo sejo istega dne ob 3. uri popoldne. Poletno zasedanje bo trajalo najbrže do dne 5. avgu-sta. Nato bo zasedanje prekinjeno, ne odgodeno, ker nameravajo sklicati delegacije, ki bodo zborovale na Dunaju, že v drugi polovici meseca septembra 1911. Delegate bodo pa volili že v eni prvih sej državnega zbora.

Iz socialne demokracije.

V socialdemokratskih krogih se govori, da bo prišlo sedaj, ko se je konstituiral samostojni češki socialdemokratski klub, do sporazuma med češkimi in nemškimi socialdemokrati. Pogajati se hočejo tudi o tem, da postanejo strokovne organizacije samostoj-ne. Nemški socialdemokrati hočejo privoliti, da bi bi-le češke strokovne organizacije v finančnem oziru samostojne, dočim naj bi avstrijska socialna demo-kracija v svojih strokovnih organizacijah na zunaj, posebno napram mednarodnemu kongresu, združeno nastopala.

K položaju.

Pogajanja, v katera se namerava spustiti mi-nistrski predsednik baron Gautschi s strankinimi vo-dji, bodo, kakor se v političnih krogih zatrjuje, za-sledovala samo namen, spoznati namere novega kabi-netnega šefa in pa v družbi s strankinimi voditelji določiti načrt za poletno zasedanje. Koncem avgusta se bodo začela pogajanja cesarskega namestnika kneza Thuna s strankinimi voditelji iz Češkega in posvetovanja Gautscha z voditelji iz vseh političnih taborov.

Ogrska.

Na Ogrskem se hoče Justhova stranka pribli-zati narodnostni stranki. V komitatu hunjadiškem je bil izvoljen za podžupana znani rumunski nacionalist dr. Vlad, in sicer s pomočjo Justhove stranke. Govo-ri se, da ste obe prej omenjeni stranki sklenili skriv-no pogodbo. Rumunci so začeli tudi z akcijo, da pod-pirajo Justhovo stranko v njenem boju zoper brambno predlogo.

Srbija.

Ker so se konečno razbila vsa pogajanja, ki so merila na to, da bi vzdržala radikalno koalicio, je kralj poveril dosedanjemu zunanemu ministru dr. Milovanoviču nalogo, sestaviti homogen staroradika-len kabinet. V političnih krogih prevladuje mnenje, da je ta kraljev korak našel najboljši izhod iz težke-ga položaja. Na vsak način bo novi kabinet sestav-ljen samo iz staroradikalcev in iz novih političnih oseb. Milovanovičemu kabinetu bo najbrže pripadla naloga, skupščino razpustiti in izvršiti jeseni nove volitve.

Italija.

V beneškem provincialnem svetu je predsednik senator Corleoni govoril proti temu, da so Avstrijci baje neopravičeno zavzeli vrhunec Madriole. Protest-ni sklep je bil sprejet z vsemi glasovi razun dveh ka-

Še le pred poldnem odjezdili so častniki iz Tej-nice. Komaj so se držali na konjih in nič vedeli ni-so, s čim so jim zagrozili upniki, ko so pred nje po-lagali pole belega papirja, na katere so jim potem s svojim podpisom zastavljali svojo častniško čast.

Major je nekaj godrnjal v svojo brado, kakor da bi proklinjal pot v Tejnico in s potom tudi ritmoj-stru in njegovo sestro — čarodejko.

Le grofu Kolovratu se ni ljubilo opoldne iz Tej-nice. Sedel je z ritmojstrom pri okrogli mizi sam. In mizica je bila takorekoč pokrita z vrečicami, ki so bi-le polne srebrnjakov; in oko baronovo gledalo je z večjim veseljem na te kupčke, kakor na fazana, ki je bila najbolj slastna njegova jed.

„Daj nam, baron, denar v poravnavo svatbenih stroškov in na potovanje. Prodal sem grad, a ostalo je polovica mojih letnih dohodkov iz posestev“, začel je poročnik.

Ritmojster se je smehljaj in časoma pogledal na uro, ki je visela nasproti njemu. Bilo je že pol dva-najstih.

„Dosti časa imate, ritmojster. Ne glejte na to. Do Zateca danes tako ne pridemo. Čez noč ostanemo v samostanu. Menihi bodo že sprejeli tam grofa Kolo-vrata, nevesto in svaka. Jaz pojdem naprej. Pa ne zabodite, v Ročovju ste že bili nekočlikokrat.“

Nekako čudno je pogledal pri predlogu mlade-ga grofa ritmojster. Videlo se je, da kaj takega zopet ni pričakoval. Nekako zaničljiv smeh šinil mu je čez ob-raz; a kakor hitro vetriček potegne, nanagloma je zopet vse tiho in mirno. In meni nič tebi nič, kakor bi ničesar ne bilo, je pogledal zopet na uro.

„Dobro, grof. Marcelka se v tem pripravi. A da se nas meniške kute ne bodo prestrašile. Poskrbi-te, da nam ne bodo vrat pred nosom zaprli.“

„Bodete videli, kako bodo častili mojo nevesto. Zvoniti bi dali v pozdrav, ko bi si tako želel.“

„Marcelna“, zaklical je ritmojster. „V Ročovju bomo danes prenočevali. Gospod grof bode jezdil pred nami, da se v samostanu vse pripravi. Zjutraj presenetili bomo v Zatecu polkovnika.“

(Dalje prih.)

nik. Seveda niste mogli k svojim prijateljem. Vidite, da tudi Marcelina ume zabavati“, rekel je ritmojster, stopivši v sobo, grozil poročniku s prstom levice sestra, a desno podajal grofu v pozdrav.

Gospod poročnik je vstal, prijel Marcelino za belo roko, skoro jo prisilil, da je vstala in stopil z njo proti ritmojstru.

„Gospod ritmojster, boljše je, da se vaša gospi-ca sestra ni rodila v kakem mestu, kjer že otrokom zaveje v srce duh svojevoljnosti in lahkomisljenosti. Toliko zvestejša in ljubša družica more biti in boče tudi možu v življenju. Gospod ritmojster, ali dovolite, da bi smel z Vašim rodbinskim znakom pomnožiti grb Kolovratov?“

Zdelo se je, da je ponudba gospoda poročnika iznenadila ritmojstra.

„Dovolite, gospod ritmojster, da bi mi bila gos-pica Marcelina verna družica za moje življenje? Na vas me je odkazala, češ, da je vezana na Vas, in na Vas, gospod ritmojster, se jaz tudi obračam“, ponovil je mladi grof Kolovrat.

„Na mene, gospod poročnik? Kaj imam jaz pri tem? Naj li jaz delim srečo ali nesrečo vajinih dni? Na to bi Vas, gospod grof, še opomnil, da se ne bi prehiteli s svojo namero, in tebe, Marcelina, opomin-jam: Sedaj si še prosta in svobodna kakor orlica, ko poleti iz sedmograških gor do naših ravnin, svobodna kakor valovi Donave, ko se dvigajo drug nad drugim. A v ničem Te nočem ovirati. Sama odloči glede svoje slobode.“

„V okove gospoda grofa se dam prav rada vko-vati, dragi mi brat, in bi hotela biti tudi na veke v-kovana!“

„Bodi si torej, moja sestra. Naj ti bodo te vezi sladke. A Vam, gospod grof, želim edino le, da bi v moji sestrski našli zvesto družico za celo svoje življe-nje. — Ali nekaj bi Vas prosil, častiti gospod poro-čnik.“

Mladi grof se je prijazno priklonil.

„Zaroko ohranimo danes še za se. Toliko bolj bomo pozneje naše prijatelje iznenadili.“

Poročnik se je zopet uljudno priklonil. Ko bi mu rekel baron ritmojster, da naj z današnjim dnem me-

tolških mož, katerima dvema so drugi vsled tega zaničljivo metali v obraz, da sta „Avstrijca.“ Predsednik je prebral tudi brzojav zunanlega ministra, ki je izjavil, da bo storil vse v varstvo italijanske posesti. Italijansko časopisje piše o tem slučaju jako strupeno, akoravno je pravni položaj popolnoma jasen. —

Monarhistična vstaja na Portugalskem.

Brzojavna agentura v Londonu je dobila iz Lizbone to brzojavko: Monarhistična zarota, telegrafične in telefonske žice prerezane.

London, 6. julija. V prvih jutranjih urah so došle sem preko Badajozja brzojavke, ki poročajo, da so včeraj mornarji, ki so kasernirani po vojašnicah v Lizboni, vprizorili z orožjem v roki po ulicah, velike monarhistične izgrede, pri katerih je tekla kri v potokih. Prebivalstvo se je postavilo proti mornarjem. Poveljnik mesta je poklical na pomoč vse vojaštvo. Mornarje so posamezno na ulicah potolkli. Prebivalstvo Lizbone je v paniki zapustilo mesto. Monarhisti so prejeli baje velike denarne podpore iz Angleškega.

Maroko.

V prihodnjih dneh se prično novi dogovori med Francosko, Nemčijo, Španijo in Angleško zaradi nove konference velesil glede ureditve marokanskega vprašanja.

Portugalsko.

Napetje med portugalskimi monarhisti in republikanci na španskem ozemlju je veliko. Portugalski konzul v Crense, Fonseca, je streljal na znanega monarhista Almeida. Fonseca je štirikrat ustrelil na Almeida ter ga ranil na roki. Konzula so prijeli. Turinska „Stampa“ poroča, da so vsi voditelji proti-republikanske zarote v Madridu. Tudi bivši kralj Manuel je baje inkognito v Madridu.

Mariborski „Orel“.

Na godovni dan slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda zvečer ob 9. uri se je vršil občni zbor telovadnega odseka S. K. S. Z. Orle v Mariboru. Udeležba je bila zelo lepa. S prisrčnim pozdravom je otvoril občni zbor podpredsednik brat Ferdo Leskovar.

Imenom S. K. S. Z. je pozdravil Orle podpredsednik in dični mladinec ljub častiti gospod dr. Hohnjec. V vspodbujevalnem govoru je omenjal, kako veljavno nalogo izvršuje v Mariboru Orel, ki zbira pod svoj narodni in krščanski prapor slovenske fante, da isti ostanejo zvesti narodu in veri, ter da ostanejo tudi pošteno mladeniči. Orel izvršuje s tem veliko narodno-obrambno delo. Govornik je končal z orlovskim geslom: Telesa moč, duha krepost, to vzor je lepi tvoj, mladost!

Tajniško poročilo je podal namesto odsotnega tajnika brat Žebot. Orel šteje 50 članov, odborovih sej je bilo 6, izletov 4. Orel je sodeloval pri otvoritvi Slovenskega doma v Št. Ilju, priredil telovadbo v Št. Petru in v Framu ter se je udeležil blagoslovljanja mladeniške zastave v Slivnici pri Mariboru. Dne 6. januarja se je vprizorila igra „Za pravdo in srce.“ Orli so se večinoma vsak mesec prvo nedeljo udeležili skupno svetega obhajila v cerkvi sv. Alojzija, po nedeljah in prazniških popoldne pa so se vršila redna predavanja, katera so bila navažno dobro obiskana. Poročilo se odobri.

O blagajni poroča blagajnik brat Žebot. Tudi v tem oziru se je pokazal napredek. Dasiravno so izvanredno veliki izdatki za telovadnico, ki stane na leto okroglo 220 K, in za nove uniforme, se je vendar s pomočjo blagih gospodov podpornih članov odplačalo do 100 K dolga in še izkazuje blagajna 23.09 K prebitka. Srčna hvala vsem, ki so naš Orel tako velikodušno podpirali! Blagajniško poročilo se tudi odobri.

Poročilo načelnika poda brat Ham. Telovadba se je vršila z malim presledkom redno. Udeležuje se je povprečno 23, največ 40 telovadcev. Proizvajale so se proste vaje in vaje na orodju. Želeli bi bilo, da si Orel tekom časa nabavi lastno orodje. Poročilo se je vzelo z odobravanjem na znanje.

Za načelnika je bil izvoljen zopet brat Ham. V odbor so bili voljeni: za predsednika dr. Karl Verstovšek, za podpredsednika Ferdo Leskovar, za blagajnika Franc Žebot, za njegovega namestnika Fr. Praprotnik, za tajnika Lavoslav Kemperle, za njegovega namestnika Franc Simonič, za odbornika dr. Franc Kovačič in Jakob Kores.

Brat Praprotnik poroča nato podrobneje o predavanjih.

S pozivom na delo zaključil brat Leskovar lepo zborovanje.

Veseli nas, da je bilo mogoče ustvariti v Mariboru tako lepo in krepko organizacijo slovenske krščanske mladine. Napredka naših Orlov se lahko veselijo vsi Slovenci v Mariboru. Ne samo, da v Mariboru rešuje Orel slovenske mladeniče, ki bi se drugače gotovo zašli ali v nemškutarstvo, socialnodemokracijo ali liberalizem, ampak Orel budi s svojimi prireditvami v mariborski okolici med slovensko mladino ogenj krščanske narodne zavesti.

Orel naš, krepko se razvijaj nađ nekdanj slovenskim Mariborom! Na zdar! Branislav.

Zahtevajte v gostilnah katoliško-narodne liste Straža in Slov. Gosp.

Za Trst se boje.

Nemcem se zdi v njihovi oholosti že gotova stvar, da bo Trst v doglednem času njihov. V svoj most od Belta do Adrije so se tako zaverovali, da si niti misliti ne morejo Trsta v rokah kakega drugega naroda, kakor svojega. Če prav nimajo ne zgodovinskih in ne naravnih pravic do obali sinje Adrije, če prav prebiva v teh pokrajinah avtohtono slovensko ljudstvo, kateremu po božji in človeški postavi slišijo, jim vendar njihova megalomanija ne dopušča, da bi to priznali. Večkrat so že nastopili kot faktični gospodarji ob Adriji in če bi kdo verjel njihovi široko-ustni samohvali, bi moral biti uverjen, da je Trst že nemški, ali pa bo v najkrajšem času.

Kakor mrzel tuš je pa vplival na vročo nemško domišljijo izid državnozbornskih volitev. Mogočno so že naznanjali svetu, da bo njihov kandidat odločilnega pomena, da se bo pokazala silna moč nemštva, a volitve so to prešerno bahavost kruto kaznovala. Ta nemški številni kandidat je dočel smešno malo glasov. Ta udarec jim je v prvem hipu zaprl sapo. Iz svojega nemškega raja so bili s tako silo vrženi na realna tržiška tla, da so kar onemeli. Še le sedaj je prišel neki njihovih voditeljev do besede. V „Grazer Tagblatt“ od dne 7. t. m. priobčuje članek, v katerem toži čez nemško malomarnost, obsoja nemško ljubimkovanje z Italijani, bere levite oficijelnemu vodstvu in pribije, da je število glasov, ki jih je združil nemški kandidat: „schmählich“!

A še nekaj povzroča temu pangermanu nemirno spanje: naraščanje slovenskih glasov. V svoji prešernosti Nemci na Slovence v Trstu nikdar niso računali. Živeli so v prepričanju, da jim je potreba, izpodrinuti samo Italijane in zagospodovati bodo. Sedaj pa stopijo naenkrat Slovenci na plan in prekrizajo vse njihove račune. Le predobro vedo Nemci, da bodo Slovenci, če bodo stalno tako čvrsto napredovali, kakor pri zadnjih volitvah, onemogočili vdejsvo- vanje nemških načrtov, zato se pa boje in pozivljajo Nemce, naj sledijo vzgledu Slovencev.

Socializem in vera.

Socialisti-revizionisti še vedno razpravljajo o tem vprašanju. A kakor je bilo pričakovati, je dr. Müller dosti osamljen. Paul Kampffmeyer priznava sicer, da „je bila religija v srcih in glavah mnogih socialistov vseprevarna elementarna sila, a te religije velikih reformatorjev katoličan in celo povprečni protestant ne bi imel za religijo.“

Sicer pa je moderni socializem tostranski (welt-bejahend), zato se ne more za nobeno religijo kar kratkoma nekritično navduševati, temveč mora vsako ostro presoditi, preden kateri veselo roko poda. Z religijo modernih, od socialno-etičnih misli prevzetih bogopoznavalcev, v katerih je ugasnila zadnja iskra verske intolerance in katerim so tudi ateistični socialistični delavci bratje-sobojevniki, veže socializem res marsikatera vez. A kakšno zedinjujočo moč, vprašuje Kampffmeyer dalje, bi mogel dobiti socializem iz tako mnogoličnega, nasprotstev polnega življenja sodobnih verskih družb? Ali naj se oprime protestantizma? Ta je v razsulu, kakor tožijo protestantje sami. Ali katolicizma? Ta je še pod „fanatizmom dogem.“ Zato mora biti socializem le versko tolerant. Tako lahko sodelujejo še tisti, ki imajo še religijo. Tudi „ateizem bi bil za socialistično stranko razdiralen element, zakaj fanatičen ateizem bi odbijal religiozne ljudi, ki naj tudi razvijajo v socializmu svoje tvorilne moči.“ Socializem potrebuje „organizacije vseh sil, zlasti socialno-stvariteljskih, od idealnega in nesebičnega življenjskega naziranja ravnanih sil.“ In prav to, pravi ta socialist, je bilo „največje kulturno dejanje“ Marxovo, da je Marx postavil „ekonomski interes“ v središče svoje velikopotezne socialistične propagande. Marx je sicer menil, da se bo družabni življenjski proces kedaj oprostil mtično-religiozne megle, a prepustil je to levitev času.

Le pod vplivom Bakunina so poznejši anarho-socialisti tako povdarjali ateizem. Socialna demokracija hoče le socialistično-združno gospodarstvo, in v tem socialno-ekonomskem momentu ni ničesar, kar bi bilo protiversko in proticerkveno, ta moment lahko družijo juda, kristjani in ateisti.

Tako Kampffmeyer. A to so le fraze. Vprašanje je namreč, ali je tak socialno-ekonomski moment mogoče uveljaviti brez religiozno-etičnih načel — in to je dr. Müller zamikaval — potem pa, ali je socialna demokracija res dejansko tako tolerantna — in to je zopet le historična neresnica in dr. Müller je po pravici rekel, da so socialni demokratje čisto mnogo več časa porabili v propagando ateizma, kakor pa socializma.

Drug socialist, Franz Staudinger, izkuša še drugače ovreči dr. Müllerjeve misli. Tudi on priznava, da je zajel socializem mnogo sil iz religioznega momenta, in sicer iz religioznega momenta, ki je blizu soroden z religiozno vsebino krščanstva. Toda, pravi, v religiji moramo ločiti tisto notranjo vdanost v to, kar je resnično, pravo in dobro, pa predmet in predstavo o predmetu, ki se mu človek z religijo vda. Vdanost na dobro je potrebna, to je dr. Müller dokazal. A to ni tako gotovo za predmet religije. Ta predmet je v različnih dobah različen. Dr. Müller je tu zašel popolnoma v metafizično dogmatično strujo. Res človek čuti v sebi neiztreben nagon po harmonični mišljenja, čustvovanja, hotenja in delovanja. Ta nagon je živa, ne kaka abstraktna ideja. Resnično je tudi,

da človek brez te harmonije čuti notranji razdor in da to harmonijo najde le, če z metafizičnimi predstavami dopolni spoznano resničnost. Toda Staudinger upa, da se bo dala tista vdanost (Hingabe) na dobro vzgojiti tudi brez takega metafizičnega predmeta. In morda bo sčasoma ta metafizična potreba izginila. Mi smo na nekaki polutanski stopnji (Zwitterstufe). Nekateri še čutijo to potrebo, drugi pa pravijo, da je toliko važnega dela, da ne kaže gubiti sil s problemi, ki vsaj danes še niso dozoreli. Dokler se ne da problem znanstveno racionalno obseči, je treba reči: ne vemo.

Staudinger se torej izkuša vprašanju le izmkniti. Z „morda“, „ne vemo“, „to so že na rešitev nedozoreli problemi“ se izkuša izviti elementarnemu in svetovnemu vprašanju: kako je z religijo? Z drugimi važnimi problemi se izgovarja, ko vendar zadoščuje le en pogled v zgodovino človeštva in v lastno srce in človek spozna, da je prvo in zadnje vseh vprašanj — religiozno vprašanje. Sicer je pa ta indiferentizem le videz. Kdor zanikuje važnost vprašanja, je praktično vprašanje že zanikal.

Še odločneje je nastopil proti dr. Müllerju dr. A. Erdmann. Čemu religija, ko gre delavcem le za to, da se s svojo družino dosita najedo in oprostijo jarma izkoriščevalcev? In res, pravi, „sem našel v delavskih vrstah — in vrste, ki med njimi običujem, niso ne majhne in ne nazadnjaške — po največ odpor proti vsemu, kar spominja na religijo, borili v cerkvenem ali le tudi bogovernem zmislu.“ Erdmann je tudi proti toleranci, kakor jo oznanja Kampffmeyer. Toleranca, da, a ne taka toleranca, ki bi izključevala boj proti krščanstvu in cerkvi, v delitev nasprotujeta načelom in ciljem socializma. Socializem ima svoje svetovno naziranje in hoče nov socialni red, zato se mora boriti proti nasprotnim realiznim nazorom in napravam.

Zopet bolj v verskem zmislu izkuša rešiti vprašanje o socializmu in religiji Gerhard Hildebrand. Socializem, pravi, ni zgolj ekonomski sistem. To bi se reklo ogoljufati vse tiste, ki so upali, da bo socializem nova renesanca človeštva. Če naj vrši socializem svojo zgodovinsko misijo, mora biti to, kar pomenja beseda socializem: obsega mora vse življenjske interese vseh ljudi; priboriti mora vsem ljudem možnost, da bodo svobodno razvijali svoje najboljši moči. Ta socialistični ideal je pa naraven ideal, zato ni resničnega socializma brez pravih načel in pravih sil. Zopet pa je pravna zavest bistno združena z religijo, pa „naj se družijo z izmišljenimi predstavami prešlih časov ali prirodoslovnimi in sociološkimi pridobitvami bolj razvitega spoznanja.“

Socialisti, ki umevajo etične prvne v socializmu, torej dobro čutijo, da ni etike brez religije, a radi bi ubežali jasni krščanski izpovedi, zato izkuša- jo modernistično izmalčiti pojem religije. Toda le jasni krščanski pojem o religiji mora utemeljiti in ob- razložiti individualno in socialno etiko. Čim kdo zanika osebnega Boga, zamori etiki življenjsko kal.

Raznoterosti.

Promocija. Za doktorja prava bo danes dne 7. j. m. v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča promoviran gospod Andrej Veble, starešina „Danice.“ Naše iskrene čestitke!

Odlikovanje. Častiti gospod župnik Arzenšek v Vitanju je postal knezoškofjski duhovni svetnik.

Iz šole. V političnem okraju Celje so razpisana sledeča definitivna učiteljska mesta: na dekliški ljudski šoli v Št. Jurju mesto nadučiteljice; na dvorazrednici v Libojah nadučiteljsko mesto; na štirirazrednici v Zibiki učiteljsko mesto. Prošnje do 25. julija. — Nadalje: na ljudski šoli na Bregu pri Ptujju eno nadučiteljsko, eno učiteljsko in eno mesto učiteljice, prvi plačilni razred; na petrazrednici v Marenbergu, s 1. novembrom eno učiteljsko mesto definitivno ali provizorično, drugi plačilni razred, prošnje do 31. julija.

Iz sodne službe. Cesar je višjedeželnosodnega svetnika dr. Maksimiliana Bouvier imenoval dvornim svetnikom in predsednikom okrožnega sodišča v Celju. Obenem je pa ugodil prošnji za upokožitev predsednika celjskega okrožnega sodišča viteza pl. Wurmser. Novoimenovani predsednik je star 57 let in je bil še do lanskega leta prvi državni pravdnik pri deželnem sodišču v Celovcu. Pl. Wurmser je bil predsednik od 1. 1899. Služboval je tudi poprej izjemno nekaj mesecev, ko je bil v Gradcu, izključno na Sp. Stajerskem. — Predsednik okrožnega sodišča v Mariboru, Ludovik Perko, je bil imenovan dvornim svetnikom, istak- tako višji deželnosodni svetnik dr. Nemanič v Gradcu. — Prestavljena sta med drugimi sledeča sodnika: dr. Guido Schöner iz Zg. Radgone v Beljak, dr. Fr. Bicek iz Ljutomera v Maribor. Mesto sodnika v Ljutomeru je dobil Maksimilijan Fontano.

Iz fin. službe. Predsedstvo finančne deželne direkcije v Gradcu je imenovalo c. kr. računsko oficijala Karola Dunkla in Josipa Withalma računskim revidentom v 9. činovnem razredu, računskega asistenta Franca Poljanca računskim oficijalom v 10. činovnem razredu; davčne asistente Schafflerja, Lebiča, Kieslingerja, Žužo, Kuhariča in Mraza davčnim oficijalom v 10. činovnem razredu.

Nemški volksrat za Spodnje-Stajersko ima se- stanek zaupnikov dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne v nemški hiši v Celju. Upajmo, da s svojimi sklepi in resolucijami ne bodo spravili sveta iz njegovih te- čajev.

Duhovniška vest. Častiti gospod kaplan Zabukošek v Novi cerkvi je imenovan za župnika k Sv. Miklavžu nad Laškim, kamor pride 1. avgusta.

Živnostenska banka v Gradcu? Iz čeških finančnih krogov se poroča, da namerava Živnostenska banka v enem stolnih mest Štajerske, Koroške ali pa Kranjske ustanoviti podružnico. Govori se, da je v prvi vrsti določen Gradec. Kakor hitro bodo pogajanja radi nakupa pripravnega poslopija imela ugoden uspeh, se bo podružnica otvorila. Nemce je že strah.

Zvišanje cen tobaku. Finančna oblast razglasa, da se stare zaloge drama-cigaret prodajajo še po stari ceni, namreč po vinarju, v tobačnih trafikah. Zvišane cene veljajo le za nove cigarete te vrste.

Štajerski pododbor Slovenske dijaške zveze priredi v počitnicah sledeče prireditve: dne 30. julija pri Sv. Trojici v Halozah, v Slovenjgradu in v Kojncih, dne 6. avgusta pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, dne 15. avgusta v Ptuj in dne 27. avgusta v Celju občini zbor. Datum za trboveljsko veselico še ni določen.

Liberalni trošči. Osrednje društvo za sežiganje mrličev je razposlalo na svoje podružnice nasvet, naj sedaj, ko pridejo katoliški poslanci v manjšem številu v zbornico, stopijo v zvezo s svojimi poslanci, ker je ravno sedaj, kakor zatrjujejo, ugoden čas, da bo fakultativno sežiganje mrličev dovoljeno. Pa to so samo pobožne želje naših liberalčkov. Naši poslanci so še zmiraj dovolj močni, da bodo prekrizali liberalne nakane.

Kulturnobojni liberalni petelini so se vstrašili svoje odkritosrčnosti in skušajo retirirati. Zapazili so, da so s svojim klcem po „kancelparagrafu“ odprli oči marsikomu, ki je dosedaj še veroval v liberalno krščanstvo in pobožnost, zato bi radi vso zadevo označili za nedolžno šalo. V „Slovenskem Narodu“ se nekdo v potu svojega obraza trufi, da bi speljal za liberalce skrajno neprijetno priznanje na šaljiv tir in na ta način zmanjšal pomen vse velevažne zadeve. Pa ne bo šlo. Liberalci so se na javnem shodu kot prvi izrekli za protiversko in proticerkveno govorjo v Avstriji in to si bo naše ljudstvo zapomnilo. Z brezverskimi, kulturnobojnimi klicatelji se ne bo nikdar več družilo. Pika.

Linhart v luknji. Tudi pri nas bode marsikateri občutil posledice volilnega boja: prvi je seveda moral biti naš dični vsebarvni Linhart. Dobil je raki žaljenja časti dva dni ječe, kjer bo lahko premišljeval in obsojal državno upravo, ki izmetava denar za zapore. Pa prav se mu zgodi, kaj pa hodi na solnce, ko ima toliko masla na glavi, kakor piše „Marburgerca“.

Osla jih je sram. Liberalci se sedaj sramujejo svojega osla, ki jim je ostal po vseh številnih porazih kot edina tolažba v obupu in kot znak njihove politične modrosti. Utajili in zamolčali bi ga radi. Če prav se vsa Savinjska dolina smeje liberalcem, ki se morejo mesto z zmago in z „naprednim“ poslancem zadovoljiti z mršavim oslom, vendar klepetavi „Nar. List“ o vsej oslovski aferi ne črha ne besede. Res, nehvaležnost je plačilo sveta, to mora občutiti tudi ostanek liberalne mogočnosti — osel. Ampak drugega se skoro ne more pričakovati od stranke, o kateri se ne more samo reči „auf den Hund ist sie gekommen“, ampak še celo: „auf den Esel ist sie gekommen!“

Izgovori, ki ne držijo. Na drugem mestu poročamo, da hočejo liberalci v svojem ljubljanskem glasilu „Slov. Narodu“ vso zadevo s „kancelparagrafom“ speljati na smešno stran. V svojem celjskem „Nar. Listu“ si pa tega ne upajo, ker je vendar nekaj ljudi čulo, kako resno so klicali liberalni gromovniki na boj proti svobodi duhovnikov in cerkve. In tem bi se sedaj zelo čudno zdelo, če bi čitali, kako se sedaj to glavno programno točko žalskega shoda bagatelizira. Resnosti liberalnih voditeljev bi potem tudi ti zapeljanci ne mogli več verjeti in zato so si liberalci v „Nar. Listu“ izbrali drugo taktiko: izgovarjajo se in ovinkarijo. Hinavsko zavijajo oči in pa pravijo, da oni ne mislijo kratiti duhovnikom njihovih pravic, temveč oni se bore samo proti „zlorabi cerkve in vere.“ Ta izgovor je zloben in podel, povsem vreden liberalcev. Prvič ti hinavci dobro vedo, da je bila že v zadnji zbornici zahteva po kancelparagrafu, po katerem naj državna oblast, ki je lahko framesonska in judovska, določuje škofom in duhovnikom, kaj smejo v cerkvi učiti, predznamenje kulturnega boja, in stavili so jo najhujši svobodomiselnici. Drugič liberalci tudi izvrstno vedo, da je mnogo takimenovanih političnih vprašanj, ki so strogo cerkvenega pomena, kakor na primer ločitev zakona, ki nasprotuje katoliškemu zakramentu. Zato liberalcem vsi njihovi ovinkarski izgovori nič ne pomagajo. Oni so v žalcu napovedali katoliški cerkvi boj, to stoji in ljudstvo to dobro ve.

Hochenburger na delu. Zadnja sodna imenovanja zopet pričajo, kako je Hochenburgerjeva politika pristranska in krivična napram nam Slovincem. Za predsednika celjskega okrožnega sodišča je imenovan dr. Bouvier, mož, o katerem gre glas, da je hud nacionalec, in na Zidolškovo mesto v Maribor, to je na slovensko posest, pride nekdanji „Slovenijan“, sedanjí „Nemec“ dr. Bicek, po naročilu Volksrata. Govorili še nismo zadnjo besedo.

Velikanska vročina v Severni Ameriki. Iz New-Yorka se poroča, da je samo 5. julija prišlo 240 oseb vsled vročinske kapi v zdravniško oskrbo, 36 jih je umrlo. V Chicagi znaša število obolelih čez 300, smrti

nih slučajev 37, v Filadelfiji 29, v Bostonu 18 in v Novi Angliji 57. Sadeži so vsled vročine skoroda uničeni.

Štajersko.

Mariborske novice.

Nepošten desetnik. Desetnik Blass, ki je služil pri 47. pešpolku, je poneveril 400 K oskrbovalnega denarja in je pobegnil s svojim dekletom iz Maribora. Oblasti zasledujejo begunca.

Deželno žensko učiteljske v Mariboru. Deželni šolski svet štajerski je sklenil, da se uvede na deželnem ženskem učiteljskem v Mariboru slovenščina kot obligatni predmet.

Šolsko leto na mariborski gimnaziji se je končalo dne 6. julija s slovesno sv. mašo. Po maši so se razdelila spričevala. Klasifikacija je splošno dobro izpadla. Posebno veliko je letos število odličnjakov. — 1A 5, 1B 10, Berja Jožef, Breznik Franjo, Brumen Jožef, Erker Janez, Goričan Franjo, Jamnik Janez, Kardinar Jožef, Kupčič Janez, Sobnik Jakob, Sattler Janez. — 1C 3. Stabej Jožef, Vimpolšek Alojzij, Žula Janez. — II.A 4, in sicer tri privatistinj in še eden drugi. II.B 2. Lukman Franjo, Mihalič Boris. III.A 3. III.B 3. Cafuta Anton, Sorger Alfons, Rautner Vincenc. — IV.A 3. IV.B 5. Klobasa Jožef, Kolarič Franjo, Tomažič Anton, Vauhnik Vladimir, Sreča Otton. V.A 3. Slovenci so: Kolšek Konrad, Sketa Jožef. V.B 3. Slovenci so: Čurin Ciril, Plešič Srečko, Krpač Franjo. VI.B 3. VII. 13. Slovenci so: Bratina Franjo, Dolinšek Rafael, Goričar Anton, Habermut Avgust, Mut Jožef, Robič Maksimiljan, Svetina Franjo. VIII. 5. Slovenec je Črepinko Ferdo.

Nepreviden kolesar. V torek dne 5. t. m. je dninar Vincenc Piberl po Evžabetni cesti tako neprevidno vozil, da je podrl učenko Marijo Job, pri čemer je dobila poškodbe v obrazu in pa na desni roki.

Celjske novice.

Smrtna kosa. Dne 5. julija je po kratki, komaj 14dnevni mučni bolezni, previden s svetotajstvi, preminul znani slovenski odvetnik gospod dr. Ludovik Filipič v Celju. Kot koncipient je deloval pri gospodu dr. Sernecu, odvetniku v Celju, pozneje si pa sam ustanovil pisarno, v kateri je deloval do konca svoje ga življenja, akoravno je zadnja leta že prav hudo bolehal. Pogreb ratiškega se vrši danes dne 7. t. m. na okoliško pokopališče s slovesnim sprevedom.

Prijet tat. Zadržne čase so se v okrožju celjskega okrajnega glavarstva pojavljale tatvine transisijskih jermenov. Iz načina, kako so se izvršile tatvine, se je dalo sklepati, da se tat v tovarnah jako dobro izpozna. Škoda, katero je napravil, je že precej velika. Sedaj se je pa posrečilo orožništvu, dobiti storilca v bližini Šmarji pri Jelšah, toda o svoji osebi noče povedati nikakih podatkov.

Ptujske novice.

Ptuj. Za nekatere občine ptujskega polja se je začelo veliko razburjenje, kajti v pondeljek so se začele razprave o razlastitvi posestev in prid nameravanega kanala, ki ga hoče napraviti židovsko-posilnemško društvo „Petovia.“ Večina posestnikov, posebno gospodinj, je nasprotna in ni lepo slišati, kako se po mestu izražajo ljudje o „slamnatem možu“ tega društva, trgovcu Schramkeju in njegovemu zvestemu priganjaču in mešetarju markovskem Čehu. Ljudstvo pač ljubi svojo domačo grudo in težko se mu zdi, da bi bili nekateri najboljši deli njihovega posestva odvzeti, bila sedaj skupna zemljišča razdeljena in bi bilo k njim treba hoditi, oziroma voziti, bogve kako daleč po nameravanih mostovih. Posestniki, bodite pripravljeni resnobno braniti svoje pravice. Položaj je resen in nihče se ne sme pustiti premetati od štajerčijanskih agitatorjev, ker oropati se hoče Slovence njihove grude.

Občinske volitve. Poročali smo že, da so razpisane občinske volitve in pri teh se gre Ornigovi kliki za to, da spravi nekaj ljudi, ki so ji postali pri državnozbornski volitvi neprijetni, iz občinskega sveta. Strasti, ki so razvnmale pri prvi volitvi vse duhove, imajo še sedaj nekatere gospode popolnoma v oblasti. Iz najboljših prijateljev, ki so bili prej kakor klop in miza, so postali naenkrat najhujši nasprotniki in to vsled političnih ničel Malika in Rauterja. Taki so postali naši ptujski purgarji, kakor stare babe. Zmerjajo in prepirajo se kar vprek, eden drugemu očita slabo občinsko gospodarstvo in zgojiti se še zna, da se bodo po njihovi klepetavosti izvedele še marsikatero zanimivosti izza kulis našega javnega življenja. Voditelji opozicije so: dr. Treitl, Kasimir in Strohmeier.

Trboveljske novice.

Trbovlje. Iz ljubosumnosti je dne 4. julija opoldne ustrelil paznik Fajt svojo zaročenko Nik, ki je bila čez četrte ure mrtva. Morilec so orožniki kmalu vjeli v Zagorju.

Drugi kraji.

V Hočah bode prihodnjo nedeljo v gostilni gosp. Rojko po večernicah shod. Govorita poslanec Pišek in urednik g. Kemperle.

Dekliška šola v Slov. Bistrici vabi stariše, zlati matere in splohi šolske prijatelje, da si ogledajo

prihodnjo nedeljo razstavo ročnih del in risb v prilični sobi imenovane šole.

St. Jurij ob Ščavnici. Braino društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredi dne 9. julija zabaven popoldan; uprizori se veseloigra: „Svoje glavna Minka“. Pred igro in po igri nastopi tudi pevski zbor.

Sv. Trojica v Halozah. Razburjeni smo tukaj, kakor že dolgo ne. Naj vsi zvedo, da nas je spravil naš liberalni učitelj Kladnik te dni pred sodnijo, nas domače posestnike in mladeniče, ker smo si drznili pripenjati lepake našega poslanca Brenčiča na očitne kraje. Ni zadosti, da smo bili sili njegovega agitiranja za Ploja in da se nam je vrnil v občini Sedlašek za zaupnika liberalne stranke in je hotel pri tem na čuden način delati, pa ga je zavrnil pri komisiji naš boljši mož, zdaj je imel še našo katoliško stranko za tako neumno, kakor da bi ne imela dovoljenja za svoje lepake. Zato je pa tudi v sredo pri sodniji pogorel, med nami Trojčani pa je postavil časten spomenik sebi in učiteljsstvu pri Novi cerkvi. Mera izzivanja in drznosti teh ljudi, gospod nadučitelj častna izjema, je že polna. Tega ne bomo več mirno prenašali. Tudi učiteljica iz Kranjskega je tako visoko, da se nam kmetom nasproti naravnost žaljivo obnaša. Kam je takrat gledal naš krajni šolski svet, ko se je to in Kladnika stalno nastavilo? Trojčani zahtevamo, naj se pošlje te Boga in cerkve se boječe ljudi proč od nas. Kako bi mogli mi tako učiteljsstvo spoštovati!?

Sv. Miklavž. Ko so svoj čas pri naših občinskih volitvah dobili večino liberalci, so se po liberalnih listih hvalili, da je zmagała „napredna“ stranka. Kako napredna je liberalna večina našega občinskega odbora, to moram pa le javnosti sporočiti. — Če hodiš po občinskih potih in cestah, vidiš napredek v potirkih brveh in polovicih mostih. Pri belem dnevu si človek že še pomaga; če pa se po noči vsled teh krasnih brvi in mostov kakor že koli ponesrečiš, tedaj boš seveda na ves glas moral hvaliti naprednost miklavževskih liberalcev. En del ceste iz Slančice navedo Mrzlega polja je bil tako slab, da so vozniki kar obtičali v prepadih blata in si poškodovali vozove. Niti upali si niso več na tisto cesto. Še le na odločno zahtevo enega izmed naših so letošnjo spomlad začeli popravljati cesto. Pa kunšno! Da bi ne bila tako neusmiljeno blatna, je bilo treba tudi na zgornji strani napraviti jarek, ker so se z brega stakale velike množine vode na cesto. Tja novi jarek je precej višji nego spodnji in nima nobenega odtoka. Ob dežju se seveda jarek ves napolni z vodo. Delavci so hoteli cesto predreti, da bi se voda odtekala, a modre liberalne glave tega niso pustile, češ, da ta voda ne prihaja z brega, ampak se sceja s ceste. To je pa že višek napredka, ta modrost liberalnih možganov, da se voda steka v breg! Kaj takega na celnem svetu ni, tak napredek najdeš le pri Sv. Miklavžu! Osušiti so hoteli cesto, a se jim vedno napijava! Napredno je vsekako tudi to, da so po cesti razstavili cementne odvodnike in že več nego dva meseca čakajo, da bi sami zlezli notri! Pot od župnišča do pokopališča je tako neusmiljeno ostra, da ne smeš mnogo govoriti, če greš navzdol, sicer se lahko pri vsaki stopinji vgrizneš v jezik. Že zdavnej se je sklenilo to pot izboljšati. Druge občine so obljubile prispevke; izvršitev popravka je pa delo domače občine. A še dozdaj se ni nič zgodilo. Napredek si naši liberalni očetje pač predstavljajo v tem, da se nič ne zgodi! Če pa hočeš prav do dobra znati, kaj je napredek, tedaj ti je pa treba samo kakega posla limeti z občinskim uradom. Greš seveda k županu. Ta pa samo z nemškimi pismenkami z veliko težavo podpiše svoje ime. Seveda te mora poslati k svojemu tajniku, k nadučitelju Šalamunu. Mož je sicer mogočen gospod, a le vsega ne zna, saj vpraša včasih celo kmete-župane za svet. Pa greš nazaj k županu. Z doma do župana si morebiti imel pol ure, od župana k tajniku je dobrih dvajset minut, nazaj k županu zopet toliko. Kdor še ne pozna naših naprednih razmer, ima pa še lahko večjo smolo. Občinski urad je pač tam, kjer je občinska deska; tako je vsaj v občinah, ki niso tako napredne kot naša. Greš torej k tistemu hramu, ko si poizvedel, kje naj iščeš župana. V hramu z občinsko desko pa najdeš samo županovega sina, ki se pa tudi razume na izdelovanje uradnih pisem. Če imaš pa kaj bolj važnega, te kajpada pošlje k očetu-županu, ki pa stanuje skoro četrte ure v stran pri svoji gorici. Ta si morebiti sam ne zna pomagati; moraš k tajniku; potem pa hajd nazaj k županu, da ti pritisne pečat na uradno pismo. In tako lahko hodiš celega pol dneva, predno kaj opraviš. Pa naj kdo reče, da naša občina ni vzor napredne občine! Samo to je dvomljivo, kdo je bolj napreden, ali naši liberalni občinski očetje, ali pa tisti volilci, ki so jim pripomogli do oblasti!

Muta. Tukaj so imeli turnarji v nedeljo dne 25. junija „Sonnwendfeier“, pri katerem je govoril ondotni c. kr. poštni uradnik po imenu Rumpf, ki je svoj čas postal iz katoličana protestant. Govoril je tako navdušeno, tako udrihal po Slovincih in posebno še po naši veri in duhovščini, da se je sam dvakrat zažgal in ni dosti manjkalo, da ni zgorel menda od samega navdušenja za Nemce in protestante. Ta mož se še ni dobro ogrel na Muti, že je začel kazati roge. Treba mu bode stopiti na prste; on je c. kr. uradnik, ki slušbuje po veliki večini v slovenskem kraju, ne pa nemški in protestantovski agitator. To si naj zapomni in naj rajši svojo službo, za katero je plačan, opravlja.

Smartno pri Slovenjgradu. Dovoljujemo si vprašati slabnega župana naše ugledne občine, kaj

ga je napotilo, da si je zbral tako sposobnega sklicatelja ob nedeljah pred cerkvijo. Kadar so bile volitve, je tuptam to nalogo dobro izvršil gospod nadučitelj Šalamon — lepa šarža za gospoda nadučitelja — ali pa župan sam, katerega tudi nismo preveč dobro razumeli. Sedaj pa imamo sklicatelja, katerega prav nič ne razumemo. Kmetje so se že pritoževali in hočejo naznaniti glavarstvu, da to zahtevajo od občine, da nastavi gospod župan takega moža, katerega bomo razumeli.

St. Jurij ob južni železnici. V nedeljo dne 9. julija po večernicah se vrši pri nas občni zbor podružnice „Slovenske Straže.“ Vspored slavnosti je bogat in zanimiv. Govorit pride gospod dr. Hohnjec iz Maribora.

Dramlje. V nedeljo dne 9. t. m., po pozni sveti maši, se ustanovi pri nas Mladeniška in Dekliška zveza. Govoril bo dr. Hohnjec. Mladina na plan, to je tvoj dan!

Grize. Liberalci se sramujejo osla. V tega predstavitelja svoje politične modrosti so stavili vse upe. Mislili so, da jim bo nanasel cekinov in mogoče še liberalnih glasov. A varali so se, in sedaj bi ga radi utajili. Menijo, da je pač med njimi še marsikdo, ki bi bil boljši in modrejši predstavitelj liberalizma kot famozni osel, in zato ga hočejo odsloviti. Z ozirom na naše novice o žalskem oslu nam že pošilja g. V Kveder naslednji popravek: Ni res, da so v nekem hlevu v Žalcu futrali osla, na katerega so nameravali posaditi strašilo, ki naj bi predstavljalo dr. Korošca, in da se je za ta „špas“ zelo zanimal neki trgovec Kveder. Res pa je, da meni o kakem oslu, ki bi bil v Žalcu kjerkoli pripravljen za kakšno koli pripravo, ni nič znano. — Vincenc Kveder. — Brez drugega komentarja samo pripominjamo, da za dober spomin ne more jamčiti nihče.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Naši napredni voditelji Cvenkl, Šribar, Klopčič, so tako navdušeni za zmago Kmečke zveze, da bi sedaj sami radi postali kmetje. Spisali so v „Nar. List“ globoko premišljen članek zoper župnika dr. Jančiča, v katerem same sebe imenujejo „mi kmetje“. Obenem pravijo ti trije velikani, da „plačujejo“ duhovnike. Saperlot, skoraj bomo sedeli v Kmečki zvezi skupaj. Kmetje Cvenkl, Šribar, Klopčič plačujejo duhovnike! Presenetljiva novost! Vi pošteni šempeterski kmečki zvezarji, hitro na noge! Sprejmite tri novopetene kmete in duhovske prijatelje v svoj zbor. Ta pridobitev bo velikanskega pomena. Cvenkl bo opustil šnops, ki mori dušno in telesno slovenski rod; Šribar bo dal svoje študente v bogoslovje, da postanejo mašniki „brez želocev“, Klopčič bo pa zopet na orgljah prebiral regišre, da zasluži v petih letih zopet tri tisoč kron. Br. To bo fino!

Sv. Peter ob Savinji. Celjska sodnija je obsodila Franca Rumeža na 10 dni zapore za dvema postoma, ker je fant pretepal svojega očca. Franc Rumež je srčen prijatelj Cvenklov, rad pije njegov — šnops, bere njegove liberalne časnike in zato tudi ne more videti duhovnikov, katere pa njegov dobrosrčen oče vedno spoštuje. Po nedeljah je Rumež vozil Cvenklove ovčice po Roblekovih shodih in rohnol zoper črne suknje. Z Urbanom sta napravila večkrat „šluk.“ Sedaj nastopi pot pokore. Sosedu mu želimo, da se spozna.

Savinjska dolina. Zmagal je kandidat Slovenske kmečke zveze. Kako prijetno je iznenadilo to obvestilo pristaše Slovenske kmečke zveze, oh — kako pa je vžalostilo že popolnoma zmage pjanje liberalke. Da, v tisti umazani „Narodni cunji“ so veliko pisali ti zmagoslavci o gospodu dr. Korošču in o savinjskih devicah, češ, kmetje takih ljudi ne marajo. Pa res ne vem, kako so mislili, da so tako urezavali čez nas. Ali so morebiti mislili, da so savinjske device hčere kmetov iz kake druge države, ne pa hčere zavednih savinjskih kmetov. Kakšni očetje bi pa to bili, če bi dopustili, da se njihovim hčerkam meče blato v obraz. In kakšna bi pač morala biti dekleta, ki bi dopustila, da bi njihovi očetje ali bratje volili moža, ki drži z ljudmi, ki jih na najgnusnejši način blatijo in sramote. Veste, kaj, liberalci! Me savinjske dekleta se ne pustimo več komandirati od vas, ki se nam po eni strani prilizujete, proti širnemu svetu pa nas blatite in sramotite na najpodlejši način. In pred 4 leti niste nas napadali in zato ste zmagali. Savinjska dekleta, sedaj ste videli, mislim dovolj, videle, kako „krasna“ stranka je liberalna, videle ste ve in vsi in zato so „zmagoslavno“ propadli. Z ozirom na napade, ki ste jih, liberalci, priredili na nas, pa skličemo letos me, po liberalnih imenovane savinjske device, velikanski dekliški shod. H koncu še kličemo: Živeli vsi vrli volilci gospoda dr. Korošca, ki se niste vdali pod komando na duhu bolnim liberalnim pogorelcem! Živela vsa vrta in navdušena savinjska mladina, ki si tako spretno odbijala napade „zobrazencev“! Pozdrav še vsem glavobolnim liberalcem od device, ki nima volilne pravice.

Velika Pirešica. Kako je pač v Žalcu vse napredno, to si vsak še mislite ne more. Če nosi dolge ali kratke hlače, lepe ali zakrpane, vse trobi skoro v en rog. Da so pa tudi ženske tako daleč zabredle, je najbolj žalostno. Zadnjič sem imel priložnost, ko sem sedel v Vervegovih gostilni, slišati, kako ženske znajo. Najprvo so začele izpraševati, kje so zadnjič tiste „črne klerikalce pretepli?“ Nekdo v družbi jim je odgovoril: „Ne vem!“ To pa jima (bile so namreč dve, neka sedlarjeva žena in neka priletna frajlica, ki sliši na ime Toni), ni bilo dovolj, ter ste začele pripovedovati, da so jih „naši“ tako pretepli, da se je eden v hlače Ko nekdo izmed družbe napra-

vi pripombo: „To je pa fino izgovorjeno“, odreže se napredna Toni: „Pri nas v Žalcu smo čisto domači, ter povemo vse kakor se šika!“ No zares, Žalec, lahko si ponosen na svojo kulturo. Povemo pa, da živimo v hribovitih krajih ter nas imenujete „črne zarukance“, toda med nami ne bodete nikdar slišali tako priprostega klaňanja, kakor je pri vas vse že po domače. Torej, kdor se hoče kaj naučiti, naj gre v Žalec med liberalce!

Mozirje. Volitve so končane. Vsaka občina je pokazala, kam spada, ali v tabor Slovenske kmečke zveze, ali pa v liberalno nemčursko gardo. V tem oziru se je najbolj odklovala občina trg Mozirje, ki je vse občine v gornjesavinjski dolini prekosila v svoji nemškutarski „naprednosti.“ Ne pisal bi teh vrstic, ko bi se mozirski liberalci res kazali take, kakoršni so v resnici. Če občuješ z njimi, so popolnoma klerikalni ali pa nepristranski, če pridejo pa volitve, takrat pokažejo svojo barvo. Oni pa tudi vedo, da jim veliko nese, zato so takšni. Da pa morejo ti gospodje igrati tako vlogo, jim pomagajo v marsičem pristaši Slovenske kmečke zveze, ki se držijo samo njih sladkih besed in hodijo roko v roki z njimi po njih potih.

Smartno na Paki. Tukaj je deloma velika zadovoljnost, da sta bila prav občutno kaznovana napadalec našega velezaslužnega poslanca dr. K. Verstovška. Skaza Fridolin je dobil tri tedne strogega zapore s postom in trdim ležiščem vsak teden. Krajnc Matevž (Vodopivec) pa en teden strogega zapore in en post ter trdo ležišče. Vsi so pa razburjeni pri nas radi obsodbe poslanca dr. K. Verstovška na 50 K globe. Mi vemo, kako je bil napaden na cesti g. poslanec, zdaj je pa še za ta napad tudi zraven obsojen. Govorila bode še druga inštanca, potem bomo pa govorili jasno s to zanimivo razpravo pri sodišču v Šoštanj.

Zavodnje. Na adresu znanega liberalnega dopisnika iz Topolšice v „Nar. Listu“: Vaši običajni „uf“ in „puf“ in „brr“ in „grav“ ste že pozabili. Vas izdajajo kot dopisnika iz Zavodnj v „Nar. Listu“. Udarili ste na humoristično žilo, pa mesto na „Tisoč in eno noč“ naslovili dopis na politični list. Hoteli ste le oprati zamorca in se nad mano maščevati radi dopisa iz Topolšice, v katerem je bil Vaš števil okrtan. Pa pod častno besedo izjavljam, da nisem jaz pisec, ne povzročitelj, da niti ne vem, kdo je pisal. Neresnica je, ko pišete, da sem ob agitaciji prehodil hribe in doline, ceste in stranska pota; to ste videli samo v svoji domišljiji, ali Vas je pa g. Smolnikar neresnično obvestil. Ni bilo vsega tega treba, ker naši ljudje so že toliko politično zreli. Opomba o raztrganih podplatih pa ni nič kaj duhovita, ampak strašno oguljena fraza in se vidi, da Vaš pegaz že pričinja šepati. Kakšno obsodilno besedo pa zasluži Vaše počenjanje, ko se norčujete v dopisu iz mojega imena, moje postave, mojega glasu? To nam je politika! Ljudstvu, ki mora bojevati težaven boj za svoj obstanek, ni za take norčije, ampak za pametno gospodarsko in politično delovanje. — Na adresu liberalnega informatorja v Zavodnjem: Ali Vam je to v čast in korist, da daste po časopisih trobiti okoli, da si še niti kuhinje ne daste prebeliti na svoje stroške, ampak Vam mora še to ljudstvo plačati. Ker se pa tako drži tajnost o sejah krajnega šolskega sveta, sem tudi jaz odvezan vsakoršne tožadevne obveznosti, in povem za sedaj samo značilno izjavo, da se je na učiteljski konferenci sklenilo, ne naročevati za šolo Mohorskih knjig. Drugič si pa več ne naročajte dopisnika za dopise od tukaj, se Vam bo vselej vrnilo nedrugo za nemilo. — G. Števil! Vi iščete priče? Za nekatere slučaje Vam jih dam jaz na razpolago. Tako: da niste prišli takoj ogledat in ocenit škode, napravljene lani po toči in nalivu, ampak šli raje staviti svojemu pristašu kozolec; da ste pri cenitvi iz prozornega namena rekli: „Sedaj bomo videli, kako bo poslanec Verstovšek izprosil podporo“, iz česar se da sklepati na Vaše prizadevanje za podporo; da ste pijoč mošt, v hiši odbili prošnjo dotičnega gospodarja, naj bi šli gledat škodo na njive; da je zatrljevala Vaša žena volilec-gostu, da pri zadnjih obč. volitvah J. ni z Vami volil, rekoč: „On bi se še kako zmotil, pa naše dekle, ki mu je podpisala, pozna natančno svojo pisavo, pa tega listka potem ni bilo notri“, iz česar sledi, da ste ne le sami pregledovali oddane glasovnice, ampak jih dali v pregled celo ženskam. Za sedaj naj zadostuje. O vsem tem in mnogim drugim sem molčal in ne dajal v javnost, ker nočem napadati. A napaden se bom vedno branil. Z računi in dokazili Vam pa dokažem, da sem za ljudstvo več žrtvoval in storil, kot vsi Košutniki in Smolnikariji ter Števlji. — Janez Rožman, župnik.

Planina. Meseca maja je umrl pri nas po kratki, a mučni bolezn, previden s sv. zakramenti. 83 let stari oče Franc Kolman. Ranjki je bil čez 50 let občinski odbornik, pred več leti tudi župan in cerkveni ključar. Sijajen pogreb je pokazal, kako so ga vsi spoštovali. Blag mu bodi spomin.

Kozje. Slovenskim kmetom kozjanskega okraja. Luteranski advokat dr. Zirngast v Kozjem je začel poleg svojega srda do naše narodnosti kazati tudi svojo mržnjo do naše sv. vere. Na Antonovo nedeljo, to je dne 18. junija t. l., je o priliki procesije očitno pokazal svoje nespoštovanje s tem, da je pri zadnji postaji med farovžem in kaplanijo v razdalji par korakov šel mimo sv. Rešnjega Telesa s klubom na glavi, med tem ko se je gospod, ki ga je spremljal, vsaj za silo odkril! Ljudstvo je bilo zelo ogorčeno. Pristojne oblasti, kje ste bile, da bi to protestantovsko drznost kaznovali?! Seveda bo vse mirno molčalo! In temu narodnemu in velikemu nasprot-

niku le še nosite, slovenski kmetje, denar v nenasitno malho! Zadnji čas je postala naša posilinemška garda v trgu nekako tiha, a zdi se, da ji rogovji zopet tiščijo vun. Jih bomo že odbili! Tujec, molči na naši zemlji in hvali Boga, da ješ naš kruh!

Brežice. Tukaj se je na praznik sv. Petra in Pavla zopet malo pohajljalo. Za svoj „Bundessingen“ so nemškutariji svoje palače, hišice in kalupe ovesili in ovili s frankfurtarcami; posebno ginjaivo je bilo gledati take zastave na strehah, kakor na primer pri Berlanu, kovaču Ferenčaku, na deželni bolnišnici in drugod. Pa kaj, ko ni bilo „dragih gostov“, ki bi se senčili pod temi zastavam! In kar jih je bilo, so si v svoji jezi le s tem pomagali, da so dali nemški pesmi, oziroma nemškemu alkoholu, dobro na-se vplivati, tako dobro, da so po noči le še s težavo tihim zidovom brežkim tožili svoj „Heul!“ Eden je celo zagrabil — med vožnjo na kolodvor — za revolver; ne ve se, ali je hotel sebi strah pregnati ali kali?

Brežice. Na predvečer sv. Cirila in Metoda se je krog in krog Brežic videlo vse polno veličastnih kresov, pri katerih so pokali topiči, se dvigale rakete. In ljudstvo, ki je na Petrovo na videz hladno hodilo pod frankfurtarcami, je pokazalo, da mu toplo bije srce, da hoče z odločnostjo in vstrajnim delom osvoboditi svojo domovino vsiljivcev in škodljivcev!

Cirkovce. Naši štirje Ornigovi in Plojevi agitatorji se drže kaj kislo, kakor bi se najedli samih šivank in žrebljev; zlasti se še kremžita oba Plojeva priganjača takó, kakor bi se jima kotal živ jež po praznem želodcu. Je pač 107 več kot 29. Nastal je posebne vrste kompromis v Cirkovcah, kjer so nam vsak Brenčičev lepak v noč raztrgali ali pomazali z vsakovrstnim blatom. Erbus iz Starasine trgovine se je tudi ob svetlem dnevu kot besen zaganjal v vsako drevo, kjer je videl Brenčiča. Po ožji volitvi sta pila bratovščino celo Plojev in Ornigov agitator, ki se prej niti srečati nista marala! Na pomoč sta poklicala mešetarskega človeka, da so skupno skovali dopis v nemškutarskem glasilu, kjer se kot živa kača v spiritu zaganjata v oba domača gospoda duhovnika, in največ v kateheta cirkovške šestrazredne šole. Podpisan je le „Opazovalec“, kar je celo krivo, ako niso hoteli svojih rodbinskih, nam dobro znanih imen priobčiti z označenimi posameznimi ulogami: 1. obrekovalca, 2. lažnjivca in 3. hinavca. Ali ne, malospoštovani dopisuni? Poglejmo! Solarska sveta maša se je letos na željo učiteljstva predstavila od pondeljka na torek, vendar dne 13. in 20. junija ni mogla biti v torek, ker je bil gospod katehet zadržan kot ud in pa predsednik volilne komisije. Natančno po dogovoru sta oba gospoda oznanila sveto mašo za pondeljek ter oba še posebej povedala vzrok te zopetne premembe. Če liberalci tega niso slišali, niso bili v cerkvi, kateri so dovolj sovražni, ker jih niti o veliki noči nismo opazili pri obhajilni mizi. Morebiti niso marali slišati oznanila, zato so rajši nalik ubijalcem sv. Stefana mašili svoja ušesa, mogoče izposojena od tistih dveh nepotrebnih žalskih oslov, ki sta nosila Roblekovo zmago. Brez dvojbe so jim brnele po ušesih le besede smešnega Plojevega letaka in lepaka: „Po zmago 20. junija!“ Kar z zobmi so pa škripali, ko je gospod katehet M. Zorko na shodu povedal, da grede plojaši po Roblekovo zmago. Gospodu kaplanu se očitno, ker ne stanuje v župnišču. Vemo, kje mas čevlji žuli, a kako bi naj kdo stanoval v župnišču, katerega sploh ni bilo, to zna le štajerčijanska pamet. Napadate tudi kmeta in njegovo družino. Nam so dobro znane tiste kupčije, vaši liberalni družbi pa tega kmeta hči, ki je enemu morala v silobranu z nožem kri puščati, enega je pa brenila na tla, da je po vseh štirih kobacal. In duhovnik ne bi smel niti z domačini govoriti? Hinavski farizeji, lotite se prej svojega bruna! Imate pikantnih novic na cente. Če ne bo miru, bomo tudi mi govorili z imeni. Vam je menda dr. Plojeva „zmaga“ zmešala spomin in pamet, sicer lahko s pomočjo liberalnega svojega korektorja napišete divje romane iz svojega in svojih pristašev življenja. Povejte, kateri izmed liberalne družbe se je hotel ustreliti; kateri je silil v Dravo; kateri je z nožem nevarno ranil svojega tovariša; kateri je vsled posebnih zločinov popihal iz Cirkove; kateri se je najbolj ponesrečeno svojo znanko ustrelil in potem na železniški tir zavlekel; kateri je delil in popisane glasovnice; kateri je dobil svojevoljno podpisano glasovnico razčesano nazaj v glavo in je moral bežati iz hiše itd. Hočete vse natančneje in še paragrafe zraven?! Pustite duhovnike, ako jih ne marate! Se po kaplanovi res lepi zbirci se vam pade sline? Čemu? Nevošljivost vas grize, a gospodu katehetu, ki zbircu tudi zasluži, nič ne škodi. Niste v svoji zlobnosti letos hoteli videti 167 prvoobhajancev na belo nedeljo pri obhajilni mizi? Vi gledate jezno na duhovnika le radi agitacije, do katere ima pri nas pač vsak katehet več pravice, nego mlad fant brez volilne pravice. Če je pa kateri dobil ali še le bo dobil od Orniga ali Ploja novo obleko, je ne bo nikomur zavidal sedajni cirkovski katehet. Razumete? Vsi trije mazači dobro veste, da je umrl tisti Celofiga ob četrti uri popoldne, kakor spričuje ogledni list, ne pa v noči, kakor nesramno lažete. Hvala Bogu, mož je prejel pred štirimi tedni svete zakramente, kedaj pa vi trije hinavci? In ob četrti uri istega dne je bil gospod kaplan še doma, kje je torej hujskarija? To ste tudi zamolčali, da je Celofigin fant, brž ko je vjel konja na gmalni, iz eno uro od farne cerkve oddaljene Gorfice divje dirjal za voznikom z naznanilom, da je že prepozno, da ni treba duhovnika, ker je že stari Tonko umrl pet minut po voznikovem odhodu! Kje je torej

vsled te nagle smrti starega moža povzročena ogorčenost faranov, ki kaže ne marajo kaplana, s katerim so pa na vašo veliko jezo prav zadovoljni celo mnogi Orniigovi volilci, katere ste vi nalagali in zapeljali. O Brenčičevih volilcih, ki so vsi že stari prijatelji domačega gospoda kaplana, nam ni treba govoriti. Na pravite glasovanje in se bodele prepričali, da ni pet poštenih kmetov, ki bi gonili proč od sebe gospoda kaplana, pa tudi ne pet kmetov, ki bi želeli take tri lažnjive v svoji fari, kakor ste vi liberalni neposlušniki. Potem bodele lahko ogorčeni presojali svoje vspehe, kakor berač svojo zamazano srajco. Ker ste vi, liberalni hujšakači, katerih eden s smradljivim blatom maže krščanske, poštene hiše, že dobili plačilo in podporo od Orniga in Ploja, menite, da mora državni poslanec Brenčič cirkovskemu kaplanu M. Zorko medajlo podariti „iz frišne svinjske kože zadnjega dela.“ Veste, to je v Cirkovcah nemogoče! Zakaj? Zato ker eden izmed vas, ki nima volilne pravice, tako skrbno izprašuje pri vsaki hiši, kjer pogine kakšna svinja, po svinjski pečenki gotovo istega dela, o katerem tako rad govori. Mi podamo v odgovor izvršljiv nasvet. Čevljar Duh naj vam dobro prišije na brbet in jezik kos suhe svinjske kože v podobi kneftra, kakor res zaslužite. Čevljar bo klical pri vsakem udarcu: „Kneftra je tu!“ mi Brenčičevi volilci bomo pa enoglasno rekli: „Podpora je tu!“

Narodno-obrambno delo.

Vsi na krov! V nedeljo dne 9. t. m. bo po celi Sloveniji odmevala radost in navdušenje, ustanavljale se bodo podružnice „Slovenske Straže.“ Somišljeniki, pokažite, da v vaših srcih ne gori samo svet ogenj navdušenja za našo katoliško stvar, temveč da tudi čutite, kaj ste dolžni svoji slovenski zemlji, kateri grozi potop v tujem morju. Sami prihitite na ustanovna zborovanja, pripeljite pa tudi mladino seboj, da jim že v mladosti vcepite v srce kal narodne zavesti! Privedite pa tudi nezavedne prijatelje in znance, da se jim odpro oči, da bodo tudi oni postali vredni sinovi svoje slovenske matere zemlje.

Za „Slov. Stražo.“ Braslovški diletantje so darovali za „Slovensko Stražo“ 6.40 K, zbrani v veseli družbi po končani gledališki predstavi.

Narodno gospodarstvo.

Nered z zaostalimi obrestmi. V renskem zadrugnem glasilu naletimo na sledeče izvajanje proti neredu glede zaostalih obresti, ki se nam zdi primerno, da ga na tem mestu priobčimo, da tuži naše hranilnice in posojilnice spoznajo to pogrsko in se je v bodoče varujejo. Piše pa ta list sledeče:

Marsikateri posojiljemalec je dne 31. decembra v položaju, da bi mogel zapadle obresti plačati, toda ne stori tega namenoma, ker si misli, denar je v mojem obratu plodonosnejše naložen in imam še čas, da plačam obresti, kar letni zaključek še ne bo takoj gotov in se mi ne bodo zaračunale zamudne obresti. To naziranje se vedno bolj širi med posojiljemalci in zasluži, da se ga označi kot nezdrav pojav. S prvotno namero se je doseglo ravno nasprotno, kakor se je nameravalo. Jasen dokaz za to nam nujno bilance zadrug in statistika naše zveze. Med tem, ko so vse zaostale obresti skupaj koncem leta 1905 znašale 83.200 mark, dosegle so: koncem 1906 znesek 120.900 mark, koncem 1907 znesek 156.000 mark, in koncem 1908 znesek 255.700 mark.

Zvišanje vsakoletnih zaostalih obresti postalo je na ta način tako ogromno, da nas mora navdajati z bojaznijo. Ni nobena šala, ako ta svota naraste tekom štirih let za 172.500 mark. Čeravno so bile med tem časom ustanovljene nove zadruge, kojih zaostale obresti pridejo potem tudi v poštev, in v kljub temu, da se je promet posameznih zadrug povečal, zadene vendar velik del kričve v tem oziru naše posojilnice. Te imajo namreč napačno metodo, da puste odprti račun še preko sklepa poslovnega leta. Drastičen zgled, kako so si pri neki posojilnici tekom treh let povečale zaostale obresti in kako se je s tem v zvezi sestava bilance zakasnila, nam nudi sledeči pregled. Zaostale obresti te posojilnice so znašale: za leto 1906 19.725 mark, za leto 1907 48.988 mark, za leto 1908 60.208 mark.

Zvišanje od leta 1906 do leta 1908 znaša torej 40.483 mark. Računski zaključek, ki se je leta 1906 sestavil v aprilu, zavlekel se je v leto 1908 že v juni in v kljub temu ne opazimo, da bi zaostale obresti šle nazaj, nego so se še povečale. Mora se priznati, da je pri iztirjanju obresti igrala tudi popustljivost načelstva svojo ulogo. V očigled takih dejstev je pa uместno, da se v tem oziru izvrši resen preobrat. Ne uvažujmo morebitnih posledic, zahteva že skrb dobrega poslovanja, da se z zaupanim denarjem previdno gospodari.

Književnost in umetnost.

„Mentor“. III. letnik. 10. zvezek. — Vsebina: Silvester. (F. S. Finžgar.) (Dalje.) Crna liska. (Prof. dr. Pengov.) (Konec.) Svetovna uganka. (M. Stolar.) (Dalje.) Literarni pogovori. (Prof. L. Arh.) (Dalje.) V kraljestvu perunike. (Prof. dr. Pengov.) Radovan. (Zaloigra v štirih dejanjih.) (Jos. Logar.) (Dalje.) Navod za šahovo igro. (Andrej Uršič.) (Dalje.) Drobž.

„Zarja.“ Slovensko katoliško akademsko društvo „Zarja“ v Gradcu priredi v soboto dne 8. julija 1911, ob 8. uri zvečer, v gostilni „Zum Andreas Hofer“ svoj II. redni občni zbor s sledečim vsporedom: 1. Čitanje zapisnikov. 2. Poročilo odborov. 3. Volitev preglednikov. 4. Slučajnosti.

„Zora“. 7. zvezek. Letnik XVII. Vsebina: Slovenski abiturijenti! Socialni paberki. (Andrej Vebler.) Nekaj socialnih vprašanj. (Miloš Zavadlav.) Dalje. Počitnice. (M. Marčan.) Grenoble — vseučilišče. (Iv. Gruden.) (Pismo tovarišem romanistom.) — Glasnik. — Listek. — „Prvi cveti“, leposlovna priloga. — Na platnicah.

„Čas“. V. letnik. Zvezek 7. in 8. — Vsebina: Propad budizma. (Fr. Terseglav.) Jezus v poeziji. (V. Bele.) Moderne slovenske romantične igre. (Prof. Adolf Robida.) Umetnost in kritika. (Dr. Aleš Ušeničnik.) Listek: Lilieneron in Cerkev. — Etika brez religije. — Novo slovensko delo o socializmu (VI. Knaflič, Socializem.) — Socializem in vera. — Literarne vesti. — „Čas“ izhaja po 10krat na leto. Naročnina 7 K, za dijake 4 K. Za člane „Leonove družbe“ je plačana naročnina za letnino. Naročnina se pošilja na „Leonovo družbo“ ali „Čas“ v Ljubljani.

Pokvarjenost v Ameriki.

V govoru, ki ga je imel pred kratkim na nekem sodu v Buffalu, je new-yorkski izdajatelj znanega magazina S. S. Mc Clure šibal mnogoštevilne nepravilike, ki vladajo v ameriških Zedinjenih državah z brezobzirnostjo, ki je bila naravnost občudovanja vredna. Strašno je bilo priznanje odličnega zastopnika pralameričanstva, in ta odkritosrčna razsodba ima baš zato dvojno vrednost, ker izhaja od pristnega Američana. Pač lahko rečemo, da ni bila ameriška kultura in prosveta postavljena na sramotni oder nikdar bolj neusmiljeno, nikdar niso bile ameriške šege in ameriška uprava podvržene ostrejši kritiki, nego je to storil Mc. Clure. In očitno je bilo, da je govornik s krvavečim srcem obsodil svojo domovino. Kajti bolešno je vskliknil: „Mi nismo domoljubi v Ameriki, dokler se ne pobrigamo za to, da se slabo pomeče.“

„Pred osmimi leti sem začel proučavati sodobne prosvete“, je pričel Mc Clure svoja izvajanja. „Najprej sem primerjal umorstva. Spoznal sem, da se izvršuje v tej deželi desetkrat toliko umorov, kakor v drugih deželah. Odstotni postavki od tisoč prebivalcev je bil petnajstkrat toliko kakor v Kanadi. Med zadnjimi trinajstimi leti so bili v tej deželi izvršeni umori enaki številu vojakov Unije, ki so umrli na bojiščih državljanske vojske ali pozneje poškodbam svojim poškodbam. Med burško vojsko je znašalo število oseb, ki so jih usmrtili njihovi rojaki v Združenih državah, petindvajset odstotkov več, nego število bojnikov, ki so storili smrt v bitkah ali podlegli pozneje svojim poškodbam ali drugim boleznim. V onem razdobju so usmrtili krogle 22.000 vojakov. V Združenih državah so znašali v istem času umori 31.000 in pri železniških nezgodah je bilo usmrčenih 21.000 oseb. V Chicagu je bilo izvršenih v štirih letih 693 umorov in samo dva morila sta bila obešena. Celo pod slabo organiziranim načinom vladanja traja nekaj časa, preden se od severozahodne Evrope podedovana prosveta uniči. Leta 1881 je bilo število v naši deželi izvršenih umorov samo poltretjikrat toliko, kakor ono drugih dežel. Leta 1894 je narastel odstotni postavki umorov od enega med 40.000 dušami na enega med 6500 dušami. Skupno število umorov med letom 1881 in 1903 je znašalo 129.000.“

Govornik je potem omenjal linčanja, ljudograbstvo, trgovino z dekleti, zvodništvo in druge sramotne madeže žalostne naše prosvete. Grozna je bila kulturna slika, ki jo je narisal. In nasproti vsem tem strašnim zločinom in njihovi nepristni množitvi vlada uprav kaznjiva nebržnost v celi deželi. Tudi število žrtev železniških in drugih nezgod ter nalezljivih bolezni je v Združenih državah daleko večje nego drugje. Pravtako je s škodami po ognju.

Na Pruskem je vsak železniški uslužbenec samo enkrat v sto letih v nevarnosti usmrčenja ali poškodovanja, v Združenih državah pa v osmih letih.

Slično je razmerje v vseh rečeh, pri katerih igrajo vlogo zvesto izpolnjevanje dolžnosti, vestnost in skrbnost.

Slovenski časniki in društva v Ameriki.

V sledečih vrstah objavljamo zanimiv in kolikor mogoče natančen pregled časnikarstva in družabnega življenja ameriških Slovencev. Zanimiv je ta pregled za Slovence v stari domovini, zanimiv pa tudi za nas, da vemo vsaj, kako se naš narod v Ameriki razvija.

1. „Amerikanski Slovenec“, Joliet, Illinois, glasilo K. S. K. J., s sedežem v Jolietu.
2. „Glas Naroda“, New-York, glasilo J. S. K. J., s sedežem v Ely, Minnesota; glasilo Slovenskega katoliškega podpornega društva sv. Barbare, Forest, City, Pa.; glasilo Slovenske delavske podporne zveze, Conemaugh, Pa.; glasilo Avstrijskega slovenskega bolniškega podpornega društva, Frontenac, Kans.
3. „Glasnik“, Calumet, Michigan, glasilo Slovanstve zveze na Calumetu; glasilo Podporne zveze slovenskih fantov; glasilo Zveze slovenskih fantov, samostojno.

4. „Clevelandska Amerika“, glasilo Slov. dobrodelne zveze; glasilo družbe slovenskih Sokolic; glasilo Samost. K. K. P. društva sv. Jožefa; glasilo Samost. K. K. P. društva sv. Vida; glasilo Slovenskega mladeniškega podpornega društva žalostne M. B.; glasilo K. S. K. podpornega društva sv. Alojzija; glasilo mladeniškega podpornega društva sv. Antona Pad.; glasilo Slovenskega K. Vit. društva sv. Alojzija; glasilo društva Svobodomiselnih Slovencev.

5. „Slovenski Narod“, Pueblo, Colorado, glasilo Zap. slovenske zveze, Denver, Col.

6. „Ave Maria“, Rockland Lake, N.-Y., glasilo družbe sv. Rafaela.

7. Glasilo S. N. P. J., Chicago, Ill.

8. Proletarec, Chicago, Ill., glasilo Slovenske organizacije jugoslovanske socialistične zveze v Ameriki.

9. „Glas Svobode“, Chicago, Ill., glasilo S. S. P. zveze, Chicago; glasilo Slovenskega delavskega, podpornega in penzijskega društva, Madison, Pa.; glasilo Slovenske svobodomiselnih podporne zveze, Chicago; glasilo Zahodne bolniške podporne jednote, in Slovenskega narodnega samostojnega podpornega društva, Ravensdale, Washington; glasilo Slovenije štev. 44 Č. S. B. P. J.

10. „Edinost“, Pittsburg, Pa.

11. „Narodni Vestnik“, Duluth, Minn.

Poleg tega naj še omenimo, da ima svojo lastno društveno dvorano društvo sv. Jožefa štev. 7, Pueblo, Colorado; v Pittsburgu imajo ondota društva svoj Kranjsko-slovenski dom, v Clevelandu se bo menda kmalu zidal Sokolski dom, v Jolietu pa je dom H. S. K. Jednote.

Zrakoplovstvo.

Izreden vspeh v zraku je dosegel na Nemškem višji inženir Hirth. Dne 29. junija 1911 ob 47. uri zvečer se je s svojim letalnim strojem v Monakovem dvignil v zrak. S seboj je imel za pasazirja tovarnarja Dirlaha. Čez dve uri se je v Norimberku gladko spustil na zemljo. V petek zgodaj zjutraj je nadaljeval let in je došel ob 9. uri ig deset minut dopoldne v Lipsko. Odtod je letel dalje do Berlina. Hirth in njegov sopotnik pripovedujeta, da sta imela ves čas nasproten veter. V zraku sta bil v celem 5 ur in 41 minut, preletela sta 90 do 100 kilometrov na uro, za pot sta pa potrebovala polovico časa, ki ga potrebuje ekspresni vlak. Hirth je dosegel Kathreinerjevo nagrado, ki znaša 50.000 mark.

Razgled po svetu.

Senzacionalen proces se je te dni končal v Londonu. Hči rajnega generala Masterja je tožila po vsem Angleškem znanega parlamentarca in advokata Horatio W. Bottomleya, da je njenega osemdesetletnega slaboumnega očeta kratek čas pred smrtjo ogoljufal s prolajo papirjev čez vrednosti za dva milijona. Bottomley je še enkrat imel podobno aferi, v kateri je pa s svojim sijajnim zagovorom zmagal. V pretečeni petek ni bil tako srečen. Sodišče ga je obsodilo, da ima tožitelji plačati en milijon odškodnine.

Zgodovinska šala. Angleški kancelar Fot je zahteval v seji poslanske zbornice leta 1792, da naj se izreče novi francoski vladi popolno zaupanje. Komaj je kancelar ta predlog izustil, je skočil iz svojega sedea poslanec Burke, ki je imel precej pristašev v zbornici, vrgl v sredo dvorane meč in zavpil z močnim glasom: „Ne zaupnico, ampak boj Franciji, boj do skrajnosti. V dvorani je nastalo skrajno razburjenje in že se je stranka miru bala, da ta energičen predlog prodre in povzroči zopet krvavo vojno. Iz te situacije ji je rešil poslanec Sh ridan, ki je pobral Borkov meč, stopil z njim na oder in zavpil s silnim glasom: „Poslanec Burke nam je dal nož, da požremo Francoze, pozabil pa nam je dati vilice.“ Po vsej zbornici se je vzdignil velikanski smeh, ki je sledil tej umestni šali in preprečil usodni predlog za vojno.

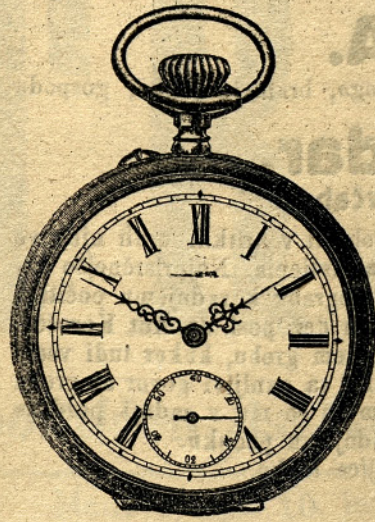
Izžrebani mož. Lastniki neke velike loterije v Tokiju so došli na izvrstno idejo, da namesto drugih večjih in manjših dobitkov izžrebajo za svoje ženske odjemalke — moža. Cena vsake srečke je bila 16 K. Vsekakor ne prevelika svota za — dobrega moža. In tako je namesto obligatnih stvari, vaz in sličnih predmetov, prišel v razstavno okno mož-kandidat. Ta redki dobitki je bil najmlajši ravnatelj trgovine. Naravno je, da se je pred izlozbo gnetla do dne vlečenja velika množica občinstva. Japonske dame so prihajale v celih trumah, da malo presodijo, ali se splača staviti na srečo 16 K. Mladi ravnatelj pa se je moral pač dopasti ženskim odjemalkam, kajti v nekoliko dneh so bile razprodane vse srečke, a na dan vlečenja je došla na prostrano dvorišče trgovine ogromna množica žensk, ki je nervozno čakala izid srečkanja. Živahno se je razpravljalo tu o prihodnji srečni dobitnici, in dame so se že v naprej ljubosumno spogledovale. Končno se je pojavil nek nastavljenec trgovine in proglasil izvečeno število srečke. Začul se je naenkrat blažen vsklik in k izžrebanemu možu je pohitelo neko mlado dekle v modri obleki. „Jaz sem Vas dobila,“ vzdihnila je blaženo simpatična devojka in sramežljivo povesila oči. „Izžrebani dobitki“ se je spoštljivo poklonil in takoj odšel z dobiteljico roko v roki. Svata se je vršila na licu mesta in mladi mož je srečen odpeljal na dom srečno ženo.

Ostanki
kambrika za žensko obleko po 20 m močnih 8 K, zelo trpežnih 10 K, posebno finih 12 K. Hlače, ne dvojno široke za moške obleke po 10 m močne 14 K, zelo trpežne 17 K, posebno fine 20 K dobite iz Narodne veletrgovine R. Stermeckl, Celje.

Organist
cecilijaneec tenorist kisprijme ob enem tudi cerkovniško službo, mladoženjen, žena šivilja, trezen in zvest v svoji službi, želi službo nastopiti na kakšni srednji ali večji fari. Naslov pove upravnistvo tega lista.

Na prodaj
ste **dve novi hiše** vsaka za 14.000 K. Maribor, Gosposka ulica št. 6.

Slovenci pozor!

Vam ni potrebno naročiti pri tujih tvrdkah, ker pri domačem slovenskem urarju dobite vse in dobro blago.

Zahtevajte poseben cenik za birmo.

Gramofone s slov. ploščami iz najboljših tovarn.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

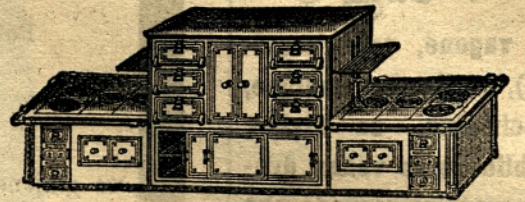
Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS Wels, Gorje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj »Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Naročite naš list.

Delavnica za popravila

Dobro! Po ceni!

Točna postržba!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 8-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 3-
Poročni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-

— Večletna jamstva —
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447
Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatno in srebrno.

Trgovina s steklom —
porcelanom in kamenino
IV. Kleinšek
Maribor, Koroška cesta 17

Dobro! Po najnižjih cenah.

Dobro! Po najnižjih cenah.

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svetilk, ogledal, šip in okvirjev za podobe kakor vse v to stroko spad. dela. Poprave se hitro, zelo solidno in najcen. izvršujejo!

Ivan, ljubi moj prijatelj

ti hočeš obupati? Radi tega katarja in nadležnega kašlja? Ne bodi neročen — kupi si rajši v najbližji lekarni ali drožeriji škatlico Fayerlihi pravih sodenskih mineralnih pastil in jaz grem staviti, da boš vse bolehnosti kar naenkrat prost. Škatlica stane samo K 1.25, toda ne pusti si vsiliti nobenih ponarejanj.

Generalna reprezentanca za Avstro-Ogrsko W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni dobavitelj, Dunaj, IV.-1., Grosse Neugasse 17.

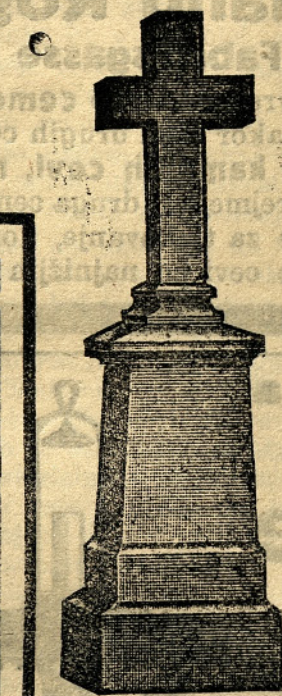
Franc Nemec,

podobar in pozlatar

Ptuj, Gosposka ulica 23

se priporoča čestiti duhovščini in slav. občinstvu za cerkvena prenovljenja altarjev, podob in vsa v to stroko spadajoča dela. Podobe nove fino izdelane se dobijo takoj po naročilu.

556

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materiala. :: Plošče za pehištvo iz raznobarvnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzjavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

Hotel Trabesinger v Celovcu : Velikovška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje. — Za zabavo služi kegljišče, po zimi zakurjeno. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno v sredah zvečer. 188

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. Lastnik: **Ivan Millonig.**

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na dne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%, Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 3/4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/4% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izjemni praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Polasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Vage

za vagon, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,

tovarna za vage,

Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Agitirajte za našo „Stražo“.

ZAHVALA.

Povodom britke izgube nepozabnega soproga, brata in svaka, gospoda

Franca Kudar,
posesinika v Petrovčah

se ginjenega srca zahvaljujemo vsem, ki so ga tolažili v britkih urah njegove mučre bolezni in mu s tem lajšali ure zemljskega življenja. Najprisrčnejšo zahvalo izrekamo vsem onim, ki so ga spremili pri pogrebu k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo izrekamo pred. g. duhovščini, drž. in dež. posl. dr. Ant. Korošcu, pred. g. Jakobu Fink za prekrasen govor ob njegovem grobu, kakor tudi vsem domačim g. duhovnikom, nadalje g. Francu Fridriku za ganljivi govor ob grobu svojem zvestemu tovarišu v obšč. odboru ter vsem ki so mu v zadnji pozdrav poklonili prekrasne cvetlice, ter ga spremili k zadnjemu počitku.

Bodi mu blag spomin in zemljica lahka.

Petrovče, dan 6. julja 1911

Žalujoča rodbina Kudar.

Pijte samo Tolstovrško slatino.

Naroči se v Tolstem vrhu, Guštanj, Koroško.

Zdravilišče TOPLICE
na Kranjskem belokrajnska železnična postaja
Straža-Toplice.

Akratotherme 36° C; zdravi se z kopelmi in z pitjem vode; izredno uspešno proti protinu, revmatizmu, ischias, nevralgiji, raznim ženskim boleznim. Velik kopalni basen, posebne kopeli in močvirne kopeli: Jako udobno opremljene tuške, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Dobra in vredna restavracija.

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.

Prospekti in navodila se dobijo brezplačno pri upravitelstvu kopališča.

Za potovalno sezono

Kovčki za potovanje! Vseh vrst ročni kovčki iz govejega usnja in bogato zalogo usnatih galanterijskih stvari kakor oprav za konje, jahalne potrebščine itd. priporoča

Rudolf Novak, Maribor

jermerar in sedlar — Grajski trg.

Samo lastno izdelovanje.

Trgovina s cementom in stavbenimi izdelki

Ferdinand Rogač

Maribor. Fabriksgasse št. 11

priporoča svojo mnogovrstno zalogo cementnih cev, stolpic, kerit, kakor vseh drugih cementnih izdelkov. — Dalje: kamnitih cevi, motlarske plošče itd. Sprejmejo se druga cementna dela v izvršitev. Plošče za tlakovanje, korita za napajati kakor kamnite cevi po najnižjih cenah.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

448 na debelo in na drobno

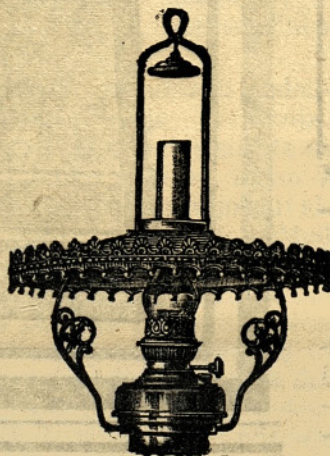
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogate zaloge steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba.

Kje se kupi dobro, poceni in fino obušalo? Edino le v največji celjski izdelovalnici in zalogi čevljev pri

Štefanu Strašku, Rovaška ulica 3.

Velika izbira finih moških čevljev na zadrgo, kakor tudi čevljev za ženske in otroke. Velika zaloga različnih sandal in knajpovskih čevljev, kakor tudi čevljev za tenis.

Z spoštovanjem

Stefan Strašek, Celje.

Poletna sezona

tombola, karte za veselice po najnižjih cenah.

Veletrgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, tiskovinami.

Goričar & Leskovšek v Celju

==== Graška ulica št. 7 in =====

Zvezna trgovina (Goričar & Leskovšek)
Rotovška ulica 2, Celje.

Nahrbnike za turiste, planinske dopisnice, konfeti, serpentine, lampijoni,

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobrave v Celju
Gospodska ulica 5.

ROBERT DIEHL

žganiarna
v Celju

priporoča svojo doma žgano
slivovko, tropinovec, vinsko
žganje, brinjevec kakor tudi

**štajerski
konjak**

LJUDSKA HRANILNICA

in **POSOJILNICA V CELJU.**

registrovana zadruga

z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

obrestuje

hranilne vloge po 4 1/2%, brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vziada.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in poslušajo se dajejo vsak dan, izven praznikov, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure popoldne. Za vplačila po pošti se dajejo zastoj poštne-hranilnične položnice, št. 32495. Telefon ima št. 8. Za brzojave zadostuje naslov: Ljudska hranilnica Celje.

posojuje

na zavižja po 5%, do 8%, z amortizacijo ali brez, ne, na zastavo vrednosti hitin in na ostali način pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vlagateljevalne vloge po drugih ustanovah in interjuje svahter članom in tujcem. Posojila in izplačila na vsakodnevno doma brezplačno, stroška plačila se krijejo.